

Domoljub

V Ljubljani, 24. marca 1937

Leto 50. Štev. 12

Velikonočno razmišljanje slovenskega kmeta

Ni ga danes za slovensko narodno gospodarstvo važnejšega vprašanja kot vprašanje, kako zopet poživiti naše kmetško denarno združništvo. Ena milijarda in pol hranilnih vlog leži zamrznjena, ali popolnoma ali vsaj deloma, v naših kmetških zadrugah. Do 400.000 vlagateljev, večinoma malih, čaka, kako bi prišlo do svojega denarja. Ker je bil obtok denarja l. 1931 prekinjen in ker je rastle zlasti radi različnih sredb o zaščiti kmetov nezaupanje vlagateljev, ne morejo te zadruge izplačevati starih vlog in ne morejo pritegniti nase novih vlog. Strahotno pa jih je zadela zadnja uredba o zaščiti kmetov, ko morajo izročiti kmetške dolžnike Privilegirani agrarni banki in pri tem 25% od dolga gladko odpisati. Ta denar bo odtekel v Privilegirano agrarno banko, plačal pa se bo nazaj šele v 15. odnosno 20. letih. To so strahotne rane, ki jih je doživelo naše združništvo. Te rane so največje v Sloveniji. Na jugovzhodu naše države ne poznajo denarnega združništva v naši obliki. V majhni meri to poznajo na Hrvaškem in v Dalmaciji. Pri nas pa smo bili v stiku z zapadno Evropo in smo imeli razvit zapadnoevropski kreditni sistem. Zato je udarec, ki ga je prizadela denarna kriza in ki so ga prizadele razne ureditve kmetških dolgov, pri nas vse drugače zadel, kot v drugih delih države.

Naš kmečki kredit

Ko trpe zadruge, ko se člani načelstva tako rekoč bore z vlagatelji, ko se otepajo nasižev in ko vidijo solze v resnici potrebnih, marsikdo nič ne pomisli, da bi se, če se zrušijo naše kmetške denarne zadruge, zrušil tudi kmetov kredit. Naš kmet se je rešil oderuštva, ker je dobil poceni posojilo v kmetški zadrugi. Ta pa je mogla dati poceni kredit, če je pritegnila nase kmetški odvišni denar. Kdo naj danes da kmetu posojilo? In če ga bi dobil, po kakšni obrestni meri ga more dobiti? Resno se je bati, da zajadra naš kmet prav sedaj v gospodarski krizi v novo nesrečo, v kremplje oderuhov. Z našimi zadrugami trpi v resnici ves kmetški stan in prav bi bilo, če bi se naš kmet tega tudi v resnici zavedal. Tako pa le prevečkrat doživljamo nepremišljeno zabavljanje na zadruge, namesto, da bi s svoje strani vse storili, da bi znova skušali zadruge poživiti in njihovo delo na novo vpletati. Z načelstvi zadrug naj bi ves kmetški stan skrbel, da nov kmetški denar pride na novo v zadruge. Res, danes ni ogromnih vsot na kmetih. Toda one male vsote, ki so, je treba zbrati in na novo naložiti kot nov denar, ki je vedno takoj izplačljiv. Ne pozabimo, da je v dobi denarne krize v Sloveniji šlo v državne zavode

preko 200 milijonov našega denarja kot nove vloge. Namesto da bi ta denar poživljal naše gospodarstvo, je šel drugam, v druge svrhe. Z nezaupanjem sami sebi kopljemo grob, zlasti pa grob vsakemu kmetškemu kreditu.

Ali bodo kake spremembe v uredbi

Če na tem mestu govorimo o uredbi, vsak ve, da govorimo o uredbi, o kateri govori ves kmetški stan, t. j. o uredbi o likvidaciji kmetških dolgov. Raznesle so se različne govorice, da bo uredba izpremenjena in da bo kmet plačeval zopet zadrugi in ne Priv. agrarni banki. Te govorice ne drže. Prišlo je v novem finančnem zakonu, ki stopi v veljavo s 1. aprilom, do par izprememb, toda te izpremembe niso bistvenega pomena.

Za kmete je na vsak način važna izprememba, ki izpreminja § 26. uredbi. V tem paragrafu je namreč rečeno, da mora tisti kmet, ki je bil 20. aprila 1932 denarnim zavodom dolžan več kot 25.000 Din, prositi za znižanje na sodišču in sicer do konca decembra 1936. Precej kmetov je bilo, ki so ta rok zamudili. Nekateri so se zanašali na razne govorice o izpremembah uredbi. Drugi za to stvar sploh zvedeli niso, ker je

bilo premalo časa in ni bilo nikjer javno razglašeno. Bili so dalje taki, ki so stvar napačno razumeli, ker so mislili, da se računa, koliko so dolžni po času, ko je izšla zadnja uredba, in ne, ko je izšla prva. Priznajmo pa, da so bili tudi taki, ki iz nemarnosti niso prosili in so mislili, da mora kdo drugi to zanje storiti. Vsi ti imajo sedaj priložnost, da prosijo pri sodišču za to znižanje do 1. junija 1937. Sedaj se nihče ne bo mogel izgovarjati, da mu stvar ni bila znana. Kdor je tedaj dolgoval 20. aprila 1932 pri denarnih zavodih čez 25.000 Din, pa še ni prosil za znižanje, naj to takoj stori. Tisto znižanje ne gre v škodo zadrugi, ampak samo v breme države.

Druga izprememba uredbi je v tem, da je podaljšan rok, do katerega morajo zadruge napraviti vse obračune in izročiti vse kmetške upniške listine PAB. Pokazalo se je namreč, da je čisto nemogoče vse, kar zahteva uredba, izdelati v času, ki je bil doslej določen. Podaljšano je torej vse do 1. junija 1937. Ob tej priliki je tudi rečeno, da se morejo do tega dne kmetje-dolžniki sporazumeti z zadrugami, da tem plačajo svoj dolg.

Ni pa podaljšan rok, do katerega morajo kmetje plačati prvi obrok. Kdor tedaj še ni plačal prvega obroka, ga bo pač moral plačati, kadar bo dobil tozadevni poziv. Ker je zadnji čas, da zadruge obračune izroče 1. junij, je tudi čas, do katerega morajo v najskrajnejšem času poposlati pozive kmetom za plačilo, 1. junij.

Pogled v bodočnost

Obupavanje in samo tarnanje nikoli ni vodilo iz nikake nesreče. Iz težkih položajev se da priti le z novim vztrajnim delom. Ne smemo pozabiti, da je kmetški stan prebolel že marsikatero hujšo krizo, kakor je sedanja denarna in gospodarska kriza. Res je, da danes tuintam na Slovenskem zmanjkuje kruha, res je, da se vsi tudi trdna kmetška hiša le z največjo težavo ubrani velikemu pomanjkanju, toda ne pozabimo, da so bili časi, ko je po naših krajih nastopala prava lakota. Pa so minili tisti časi in bodo minili sedanji časi. Tudi naše združništvo je že doživelo težko krizo. Takoj po vojni je padla malodane na nič avstrijska krona. Vlagatelji so skoro vse izgubili, toda v nekaj letih je vztrajno delo naše zadruge spet postavilo pokonci in so delale v korist kmetu, so podprle toliko naših kulturnih ustanov, naših društev, naših kužnic in naših domov. Prebili bomo torej gospodarsko krizo in prebilo bo naše denarništvo denarno krizo.

Dolžnosti države in Narodne banke

Pri tej priliki ne pozabimo znova klicati državi, da je ena velikih njenih dolžnosti poskrbeti za likvidnost naših zadrug, za nov obtok denarja. Tisti, ki more to napraviti, je država

Rana našega kmeta

Pravijo, da je tisti človek tvoj pravi prijatelj, ki ti naravnost v obraz resnico pove. Kdor bi takšnemu prijatelju iskreno in odkrito besedo zameril, se obrnil od njega in odšel k njim, ki ga samo hvalijo, četudi vedno pohvale ne zasluži, bi ne ravnal pametno. Kakor popotnik bi bil, ki ga ljudje občudujejo in poveličujejo njegovo vztrajnost, da na dolgi in težki poti še ni omagal, on bi jih pa z nekim ponosom poslušal in se — ves sirotin — trkal po praih; pa bi stopil predenj človek in bi mu naravnost povedal, da je zgrešena pot, ki po njej hodi; naj se ustavi in krene v drugo smer; popotnik bi se pa ujezil nanj, češ da njegovo pot v nič devlje, in bi po stari poti odrinil dalje.

Takšnemu popotniku je nekako podoben slovenski kmet, bodisi posameznik, pa tudi kmečki stan. Teško pot ima za seboj in komaj komaj se počasi s skrajnimi silami rine naprej. Oni, ki bliže pogledajo njegovo pot in vidijo težave, ki jih je moral že premagati, pa mu iz resničnega priznanja ali pa tudi zgolj iz narejene ljubezni zapoje slavospev in hvalijo njegovo silo, niso njegovi edini in morda niti ne najboljši prijatelji. Vsaj tako dobri so tudi tisti, ki ga na poti ustavijo: »Kmečki človek, postoj! Tvoja pot ne pelje do pravega cilja, kreni po drugi.« Če mu jasno dokažejo, da je prav, kar trdi — kje bi se našel kdo, ki bi jim to zameril, zagodrnjal in odrinil po svoje naprej!

Neverjetno, gotovo pa pretirano se bo zdelo marsikom, če zapišem, da slovenski kmečki človek tiči do vratu v liberalistični miselnosti. Nimam tu v mislih političnega liberalizma, o katerem ni tu mesta, da bi govorili, ampak liberalizem kot pojav, kot miselnost v gospodarskem in poklicnem udejstvovanju kmečkega človeka. Ta svoječasno kot rešilni evangelij opevana popolna prostost posameznika (liberalis = prost), ki je pripomogla človeštvu do marsikaterih pravic (n. pr. l. 1848.), se je sta-

soma zajela v vse odtenke človeškega življenja in udejstvovanja in se polagoma vgnezdila tudi v kmečkih domovih. Tu je našla že zavoljo posebnega načina kmetovega življenja ugodna tla: kmet je na svojem gruntu sam zase, nekako ločen od drugih ljudi — sam svoj gospodar. Vajen je krojiti si življenje po svoje, brez ozira na sosese. Z drugo besedo bi se to reklo, da z ozirom na način njegovega življenja ne najdemo ugodnega razvoja nagnjenja, ki jih imenujemo socijalna. Zato je razumljivo, da je nauk preteklih desetletij — liberalizem — četudi ne v političnem življenju, vsekakor pa v miselnosti kmečkih ljudi bohotno pognal in se razvil. In tako je prišlo, da se je pričela kmečka skupnost in smisel za skupne korake usodno razdirati. Rušiti se je jela vaška vzajemnost; nekoč vsej vsi ali srenji skupne zadeve so se umaknile volji posameznikov; skupna srenjska zemljišča so bila točno razdeljena in z mejniki raztrgana, vsak posamezen kmet pa se je začel bolj in bolj ograjevati od vseh strani, da bo čim bolj sam zase. Iz teh tudi obdelanih tal pa je pričela krepko rasti samopašnost (egoizem), ki ni v nobeni stvari, v nobeni akciji videla več drugega kakor zgolj lastni dobiček. Kar je merilo na tak učinek, od katerega bi imela korist skupnost, ne pa prav izrazilo posamezniki, se je vedno težje dalo izpeljati, ker je bolj in bolj rasel odpor samogoltnih posameznikov, ki nikakor niso bili voljni kaj prida žrtvovati, ne da bi imeli takoj sami od uspeha dobiček. In tako se je zgodilo, da je danes slovenski kmet v sak sam zase, v kolikor ga je pa mogoče dobiti za skupno delo, je pa računati na uspeh le, če se mu dokaže, da bo imel od skupnega podjetja prav on tako in tako korist. Kakor hitro pa spozna, da prav njemu ne kaže kaj kmalu dobiček, se za podvzetje več ne zanima in mu ob prvi ugodni priliki obrne hrbet.

Na drugi strani se kažejo sadovi libera-

listične miselnosti v prizadevanju, da javna, skupne ustanove skušajo kmečki ljudje kolikor se dá izkoristiti v svoj prid — če tudi na škodo ustanove same in njenega članstva. Boste rekli, da je ta trditve pretirana! Le pojdite te po deželi in sprašujte nadružne delavce, kje tičijo največje ovire, da recimo skupne prodajne in nabavne zadruga kar ne morejo iz stalnih stiak in težav!

Nekje (kraja in organizacije ne imenujemo — če bi pa kdo ne verjel, mu v uredništvu lahko postrežemo) je bilo neki zadrugi naročeno, naj zbere en vagon goveje živine po določeni ceni. Vse je bilo točno dogovorjeno zlasti glede plačila in določen je bil čas za nakladanje. Dan poprej sporoči zadruga, da živine ne bo mogla naložiti, če se cena ne dvigne in kupnina takoj pri nakladanju ne plača. Izvorno podjetje, ki je zelo znano in solidno, je imelo vsled tega velike neprilike. Da se je vagon živine vendarle mogel vsaj pozneje odposlati, je podjetje naročilo mešetarjem v tistem kraju, naj nakupijo vagon take in take živine pod istimi pogoji, kakor jih je imela poprej zadruga. Mešetarji so šli na delo in gladko zbrali dovolj živine celo po nižji ceni (sami so vendar tudi morali »zaslužiti«), in sicer od prav istih »zadružnikov«, ki so poprej zadrugi onemogočili dobavo enega vagona živine. To je v dejanju smisel za skupnost! Jasno je, da je zadruga zgubila svoj kredit in je vprašanje, če je ta slučaj ne bo končno veljavno pokopal.

Zgodilo se je v drugem kraju, da je prav tako bilo s tamkajšnjo zadrugo dogovorjeno in vse natanko utrjeno zaradi dobave enega vagona živine. Ta živina je morala dosežati določeno težo in biti sevega lepa — namenjena je bila za inozemstvo, ki je zelo izbirčno in vagon vrne, če ni živina takšna, kakor je v dogovoru določeno. Zadruga je pri svojih članih zbrala en vagon živine po predpisih. Ko je bila na določen dan živina prignana, se je ugotovilo, da večina prignanih živali ne ustreza zahtevi. Kmetje so — hoteč v ugodni priliki zadrugo izkoristiti, — prignali drugo živino, kakor je bilo dogovorjeno. Morda je vsak sam zase mislil, da bo edini imel malo slabše živinče in se bo že kako pomešalo — videlo se je pa, da jih je bilo večina, ki so hoteli skupno, lastno organizacijo izkoristiti. Izvorno podjetje je moralo nakladanje odkloniti — zadruga je pa zbrano živino sama prodala, precej zgubila in zašla v velike težave.

Dva resnična slučaja sta to, ki zadosti otipljivo kažejo, kako je miselnost slovenskega kmečkega človeka samoljubna, egoistična. To samoljubje izhaja iz liberalističnega mišljenja: če vse vrag vzame, samo da imam jaz korist!

Toda kdor hoče našemu kmetu dobro, mora vse storiti, da se ta miselnost z naših kmetij prežene. Škoda je prav nič ne bo — nasprotno. Saj v njej ni nič duha iz Kristusovih postav in nič starega slovenskega vzajemnega duha, ki je bil vprav za naše stare prednike znatilen in uspešen. V liberalistični miselnosti je smrtna klica slovenskega kmečkega doma, ki se bo v bodoče vse manj in manj mogel ločen in sam zase boriti za pravice. Čim bolj raztopen in neenoten je kmečki stan, tem slabše se godi vsakemu poedinemu kmetu. Zato je skrajni čas, da zaključimo glasno: »Kmet slovenski, pogledj sam vase in s koreninami izruvaj iz svojega arca plevel, ki je pognal iz tujega liberalnega semena. Kadar bo njiva tvojega srca opleta, vsej nanjo žlahtno seme ljubezni do bližnjega, iz katerega bo zrastle zavest po slovenski kmečki skupnosti, ki ji ne bo kos nobena sila!«

v zvezi z Narodno banko. Narodna banka uživa posebne predprave od strani države, da more izdajati denar in da mora obenem od obresti tega denarja s primernim dobičkom voditi vse narodno gospodarstvo v državi. Niso pa v državi samo industriji, trgovci, obrtniki, večino v naši državi tvori kmet. Zato je dolžnost Narodne banke, da priskoči kmetu v stanju na pomoč zlasti takrat, kadar je posebno prizadet. In če so prizadete njegove zadruga, če grozi kmetu radi nelikvidnosti kmetiških posojilnic pomanjkanje kredita in novo oduševstvo, je dolžnost Narodne banke, da priskoči na pomoč in kmeta reši. Storit mora to s primernim posojilom. Danes je res potreba že velikih vsot, da bi se vzpostavil naenkrat obtok denarja. Ko bi Narodna banka svojo dolžnost izvršila davno poprej, bi bilo treba veliko, veliko manj. Še vedno pa ni nikakega dvoma, da more Narodna banka to napraviti, če bo vladala pri njej res dobra volja. Ne bomo nehali o tem govoriti in pisati, ne bomo nehali pritiskati na merodajnih mestih, dokler država in z njo Narodna banka ne storita svoje dolžnosti.

Naša dolžnost

Dolžnost našega kmeta pa je, da se zave, kaj pomeni, če njegove denarne ustanove ne bi več mogle delati. Zave naj se, da so kmetске posojilnice v resnici njegove posojilnice. Njegov denar je vložen in kmetška posojila so se

dajala iz teh posojilnic. Ker so tedaj njegove, mora naš kmet svojim zadrugam vrniti zaupanje, ki ga jim je odvzel v času prevelike zbeglosti. Kako naj se vrne to zaupanje? Najprej naj poudarimo, da pri naših zadrugah ni bilo sleparjev, ki bi denar zapravili. Da je prišlo do nezaupanja, so bili vzroki čisto drugje. In ker so zadruga delale pošteno, se jim sme zaupati, kot se jim je zaupalo poprej. Zato naj bi ves novi kmetški denar znova tekkel v kmetске posojilnice kot nova naložba, ki je vedno razpoložljiva. Tisti, ki imajo naložen star denar, naj bodo potrpežljivi. Vemo, da je najtežja stvar priporočati potrpežljivost, pa je vendarle potrebno. Zaradi tega, če kdo vsak uradni dan pritiska na voditelje denarnih zavodov, ne bo denarja v denarnih zavodih prv nič več. Ko se bodo razmere ublažile in umirile, bo zopet vsakdo, kadar po potreboval, lahko dvignil. To velja glede starega denarja, starih vlog. Nove vloge, ki naj bi jih zbrali naši kmetški zavodi, pa bodo zopet vedno sproti na razpolago. Tako bodo prišli denarni zavodi do novega poslovanja, tako se bo zopet polagoma zdravila ta težka rana, ki danes mori naše kmetško gospodarstvo in vse gospodarstvo Slovenije.

Poživimo tedaj naše kmetске zadruga s tem, da jim vrnemo zaupanje. To je nujna potreba kmetškega stanu, ker bi trpljenje zadrug in njenih članov načelstva pomenilo novo, še večje trpljenje kmetov samih

Zakaj prinaša naše kmetijstvo tako malo dobička

Naše kmetijstvo preživlja težko čase. Cene kmetijskih pridelkov so tako nizke, da ne prejema kmetovalec niti najmanjšega povračila več za svoje delo. Tudi drugod po svetu niso rožnate razmere, toda za kmečko ljudstvo je marsikje precej boljše, kot pa pri nas.

Vzroki, da se pri nas kmetijstvo tako slabo izplača, so različni. Navedemo naj samo nekaj najglavnejših.

Naša posestva so v splošnem majhna; večja posestva so le bolj redka. Približno 58% vseh kmečkih posestev v Sloveniji ima sploh manj kakor 5 ha zemlje; posestev z 5 do 20 ha zemlje je 34 odstotkov. Posestev pa, ki obsegajo več kot 20 ha zemlje je komaj 8 odstotkov. Ker prevladujejo majhna posestva, je kmetovanje precej otežkočeno; mnogi manjši posestniki so prisiljeni iskati še postranskega zaslužka, ker jih domača gruda ne more zadostno preživljati.

Tam pa, kjer pridelujejo nekoliko več, je zopet težko vse pridelke primerno prodati. Svetovni trg ne potrebuje dosti od nas; domači trg pa slabo plača in tudi bolj malo potrebuje. Poleg tega pa mi svojih pridelkov dostikrat ne prodajamo sami, ampak grede skozi roke raznih posrednikov in prekupcev, ki pri tem prav lepo zaslužijo, mi pa trpimo znatno škodo.

Značaj naših slovenskih kmetij je radi posebnih zemljiških in podnebnih prilik izrazito živinorejski. Krma za živino se tudi pri nas v veliki meri prideluje na polju. Dasi ravno je polje v primeri s travniki in pašniki razmeroma zelo majhno. Travništvo je za naše gospodarstvo velikega pomena; dobro urejeno travništvo je prvi predpogoj za uspešen razvoj živinoreje. Posvečamo pa mu vse premalo pažnje. Travnike vse preslabo negujemo in zato dobimo tudi take majhne pridelke sena. Mnogo travnikov je poleg tega kislih in zamočvirjenih. Seno s takih travnikov je seveda slabo in živini bolj škoduje kot pa koristi. Dokler bomo zanemarjali travnike, pa tudi na kakšne večje uspehe v živinoreji ne moremo računati. Vedno se moramo zavedati tega, da je značaj naše kmetije v prvi vrsti živinorejski. Težišče vsega pridelovanja torej ni na polju kot živežnem dobavitelju, nego v živinoreji in mora ta tudi v bodoče ostati temelj našega gospodarstva. Žito se more pridelovati končno skoraj povsod, živinorejo ali pa sadjarstvo pa se ne more povsod kar tako gojiti, ker te panoge zahtevajo vedno svojevrstno podnebje.

Zemlje imamo sorazmerno malo in še la je ponekod precej slaba; zato se naš kmet trudi, da jo čim bolj izkoristi. Posebnost naših krajev je druga poljska letina, t. j. prihodek strniščinih sadežev. Med te sadeže spada strniščina ajda, strniščina repa in pa strniščino korenje.

Toda kljub temu, da je zemlja ponekod le bolj slaba, bi se dalo marsikaj izboljšati.

Z izboljšanjem, današnjemu času in trgu odgovarjajočemu pridelovanju, z melioracijami, umnim gnojenjem, s pravilnim izkoriščanjem hlevskega gnoja bi lahko lastnosti zemlje izboljšali in s tem pridelke na isti površini znatno dvignili.

Naša zemlja je zelo izžrpana, ker se je iz nje samo jemalo, vračalo pa se ji ni ničesar, ali pa premalo. Še sedaj gnojimo dostikrat nezadostno in nerazumno. S hlevskim gnojem često nepravilno postopamo, gnojnico premalo izkoriščamo in tako se izgubljajo najboljše rastlinske hranilne snovi.

Tudi v drugih krajih nimajo ravno najboljše zemlje, toda kljub temu vidimo kako lepe uspehe so dosegli; pridelke imajo mnogo boljše kot pa pri nas. K vsemu temu je v veliki meri pripomoglo pravilno obdelovanje zemlje in pa zadostno gnojenje. Da je potrebno k vsemu temu nekoliko strokovnega znanja, ni treba posebej omenjati. Marsikaj bomo morali tudi pri nas še spremeniti, da pridemo res do znatnega zboljšanja.

Svoje pridelke mora kmet pod ceno prodajati, medtem ko mora razne potrebščine: kot orodje, stroje, umetna gnojila itd. drago kupovati; vse to vodi do osiromašenja. Velik

udarec našemu kmetijstvu so zadali tudi razni državni in samoupravni davki; te občutijo v enaki meri tudi vsi ostali stanovci, vsled česar trpi naše celokupno narodno gospodarstvo. Tako je postala Slovenija popolnoma pasivna pokrajina, dasiravno tega nekateri še dandanes nalašč nočejo videti.

Ker je prebivalstvo že tako obubožano, da si z lastnimi sredstvi ne more več nabaviti prepotrebne hrane, tudi kmetijskih pridelkov na notranjem trgu ne moremo povoljno prodajati.

Edina rešitev za naše kmetijstvo, od katerega je odvisno vse ostalo naše narodno gospodarstvo, je samo — široka samouprava.

PRIVILEGOVANA AGRARNA BANKA D. D. Centrala v Beogradu — Filijale: Ljubljana, Zagreb in Sarajevo Osnovna glavnica: 700.000.000 dinarjev — fondi: 43.000.000 dinarjev

Privilegovana agrarna banka je ustanovljena potem posebnega zakona s nalogo, da z ugodnim in cenovnim kreditom pomaga izključno in samo kmetom ter njihovim združnim ustanovam in organizacijam.

V sedmih letih svojega delovanja je Privilegovana agrarna banka vložila v kmetijstvo (1.333.000.000.—) eno milijardo tristo trideset milijonov dinarjev posejil pod zelo ugodnimi pogoji, tako v pogledu obrestne mere, kakor tudi v pogledu posejilne dobe.

V vednost dolžnikom kmetom: Po Uredbi o likvidaciji kmetijskih dolgov z dne 26. septembra 1936 l. banka sedaj prevzema tudi vse stare dolgove kmetov pri bankah, hranilnicah, kreditnih združenjih in pri pripomočnih skladih in na ta način bo banka osredotočila pri sebi največji del kmetijskega kredita. Pri tem prevzemanju dolgov je banka v hitro samo posredovalec med dolžniki-kmeti in njihovimi prejšnjimi upniki. To, kar prejema od in njihovi pri prejšnjem upniku. To, kar banka dati kmetov v odplačilo njihovih dolgov, mora banka dati prejšnjim upnikom kmetov, ki v najboljšem slučaju znaša okrog polovico zneska, ki ga daje dolžniki-kmetje. Čim bo banka končala s prevzemanjem dolgov po Uredbi, bo ponovno začela s kreditiranjem kmeta.

Vse dolgove kmetov navedenim ustanovam, ki ne presegajo vsote 25.000.— dinarjev, bo banka sama znižala za 50%, oni kmetje pa, katerih dolgovi znašajo več kot 25.000.— dinarjev, morajo vložiti prošnjo za znižanje dolga pri pristojnem sreskem sodišču. Ta rok je sicer potekel 31. 12. 1936. l., toda s Finančnim zakonom za leto 1937/38 je podaljšan do 1. junija 1937.

Prav tako se pa lahko vsak dolžnik-kmet do 1. junija 1937. leta sporazumno s svojim dosedanjim upnikom, da njemu izplača svoj dolg, držec se določil odet, i delne ne morejo več izročiti Privilegovani agrarni banki.

Na ta način se je ugodilo večkrat povdarni želji, da naj se dovoli dolžnikom sporazumno o izplačilu dolga s svojimi dosedanjimi upniki. Tisti dolžniki-kmetje, ki morejo to storiti, naj se poslužijo te možnosti, kajti takšno sporazumno izplačilo dolga bo gotovo koristilo kmetom kot bodočim priložnem posejilju.

Uredba o likvidaciji kmetijskih dolgov daje kmetu znašne olajšave, ki so v skladu s razmerami kmetijskega gospodarstva. Razen znižanja dolga so zmanjšuje tudi

obrestna mera na manj kot polovico poprej običajnih obresti in prav tako se predvideva rok 12 let za izplačevanje še tako znižanega dolga. Zato, da bi dolžniki-kmetje mogli dobiti takšno olajšavo, je država prevzela na sebe znatno obveznost, a prejšnji upniki kmetov bodo morali prenašati en del odplač glavnic in zmanjšanje obresti rednicarjega dolga. S tem je dokazano, koliko je s to Uredbo storjeno za kmeti-dolžnika.

Zato ima sedaj kmet veliko dolžnost, da svoje tako zmanjšane obveznosti izpolnjuje. Brez kreditne kmetijsko dases ne more uspevati in se kmetje olajševati. S svojo ločnostjo pri izpolnjevanju obveznosti bodo kmetje povrnili znanje v svojo kreditno značnost in bodo dobili nove izvore kreditov.

Rok za plačilo prve anuitete je dospel 1. novembra 1936. leta. Tisti dolžnik, ki ni tega obroka poslal banki v Beograd ali podružnici v Ljubljani, mora to taksaj storiti in to po obračunu, ki mu ga je poslala ustanova, kateri je dolgoval (banke, hranilnice, združenja).

Ako dolžnik tega obračuna ni dobil, mora poslati podružnici banke v Ljubljani deseti del od polovice dolga pri bankah, hranilnicah in združenjih, če dolg pri teh zavredih ne presegaa vsote dinarjev 25.000.—; za dolgove tem zavodom pa, ki so vsaj od dinarjev 25.000.—, se mora poslati deseti del vsakega dolga. Ko bo banka izvršila končni obračun, bo morebitno preplačilo vrnila dolžniku ali ga pa odobrila njegovemu račun. Dolžniki naj pošiljajo denar podružnici v Ljubljani na čekovni račun št. 10.250. Na čekovni položnici (na hrbitu) je treba označiti: ime in priimek dolžnika (tudi očelovo ime), an šlgar ime se dolg glasi, ali bivaleža s hitno številko in sres ter naziv in sedež upniške ustanove, ki ji je dosedaj kmet dolgoval.

Uredba o likvidaciji kmetijskih dolgov daje velike olajšave, toda ona je tudi stroga napram nemarnim in nerednim dolžnikom. Dolžniki, ki ne bodo plačali katerekakoli obroke svojega po Uredbi znižanega dolga, bodo morali plačati takoj ves svoj dolg, a tega ne bodo storili, dolžnik Uredba, da se proti nemarnemu dolžniku uvede kratko in hitro izvršilno postopanje na vsi premoženju in nepremično imovino.

Vesni dolžniki pa bodo usiljeni pri banki največjo zaščito in pomoč pri svojem bodočem delu sa zboljšanje svojega gospodarstva.

Kmetje!
Vaša stanovska organizacija je
Kmečka zveza!

Kupujte pri tvrdkah, ki inserirajo v „Domoljuba“!

KAJ JE NOVEGA

Blagoslovljene velikonočne praznike

želita vsem naročnikom, inšerentom in prijateljem

uredništvo in uprava

„Domoljuba“

ZAHVALA

Podpisani Mlakar Franc, hišar, vas Pance h. št. 12, župnija Lipoglav, občina Dobrunje, potrjujem, da sem danes v gotovini resnično prejel po č. gospodu Martinu Pečariču, župniku na Lipoglavu, 1000 (tisoč) dinarjev, ker mi je kot »Domoljubovemu« naročniku pogorela stanovanjska hiša.

Lipoglav, dne 17. marca 1937.

Mlakar Franc s. r.

OSEBNE VESTI

d Naš kralj Peter II. je nedavno obolel na hripi, a je sedaj že zdrav. Mati kraljica Marija je bivala dalje časa v Londonu in se je vrnila v Belgrad, nato pa odpotovala v Romunijo, ker je njena mati romunska kraljica-vdova Marija tudi zbolela.

d Z redom sv. Aleksandra 1. stopnje je odlikoval bolgarski kralj notranjega ministra dr. Korošca, ki je leta 1927 odpotoval v Sofijo, da pripravi temelj za bratski sporazum. 34 letni France Koprive in Emil Bizjak, 36-letni samski ključavničar, doma iz Podgore pri Gorici.

d Za častnega občana občine Št. Rupert na Delenjskem je izbral tamošnji občinski odbor v priznanje zaslug za elektrifikacijo našega bana dr. Natlačena.

d Za starejšino litijske gasilske župe je bil izvoljen Dolinar Jožef, banski svetnik iz Kresnic. Za dosedanje zasluge Franca iz Šmartna je glasovalo samo 7 odposlancev.

d 7 križev ima že na hrbtu vrli mož in gasilski voditelj Jože Arhar v Št. Vidu nad Ljubljano Na mnoga leta!

d 50 let že deluje kot velečaslužni gasilec Ivan Tomšič v Verdu pri Vrhniki. Bog ga ohrani še mnogo let!

DOMAČE NOVICE

d Široi slovenske zemlje so bile na Jožefovo fantovske akademije. Posebno svečana je bila fantovska akademija Ljubljanskega okrožja zveze fantovskih odsekov, ki se je začela ob pol 11. v novi franciškanski dvorani. Med odličniki, ki so prireditev obiskali, smo videli knezoškofa dr. Gregorija Rožmana, bana dr. Natlačena, načelnika prosv. oddelka banske uprave g. Sušnika in druge. Program je bil zelo pester in zanimiv. Slavnostni govor

je imel g. dr. Blatnik, ki je v lepih besedah obrazložil pomen praznika in pomen stremeljenja in gibanja med slovenskimi fanti.

d Slovesna služba božja nadškofa dr. Ujčiča. Dne 19. marca ob pol desetih dopoldne se je zbralo v ljubljanski stolni cerkvi veliko število vernikov, med njimi zlasti mnogo odličnih predstavnikov ljubljanskega javnega življenja. Tu je daroval svojo prvo pontifikalno mašo novi belgrajski nadškof dr. J. Ujčič. Slovesni službi so prisostvovali tudi predstavniki naših oblasti s divizionarjem gen. Toničem ter županom dr. Adlešičem na čelu. V prostoru pod kupolo so se zbrali ostali odličniki, med katerimi so bili zlasti številno zastopani nadškofovi tovariši in prijatelji vseučilišča. Ostali del cerkve so skoraj do zadnjega kotička napolnili Ljubljančani, ki jim je prisostvovanje pri prvi nadškofovi slovesni maši pomenilo obenem tudi slovo od prevz. nadškofa. Nadškofu so pri daritvi pomagali stolni prošt Nadrah ter kanoniki Volc, Klinar, Zupan in Žerjav.

Rekruti — 10. april

(Glej drobne novice!)

d Božji glas. Dve bogati rodbini iz okolice Požarevca sta odšli med samostanske zidove. Jeseni je stopil v samostan Leška pri Tetovu trgovec Stojimirovač, ki je bil dolgo let jetičen. Ko je obiskal ta samostan, pa se je začelo njegovo zdravje izboljševati. Ko je ozdravel, je sklenil, da bo šel trajno v samostan. Isto je sklenila tudi njegova žena z otroci. Mož je šel v samostan Leška, žena s štirimi otroci izpod desetih let pa v samostan Kučevište pri Skoplju. Vse svoje imetje je prepustil raznim cerkvam in samostanom. To dni je njemu sledil Radoslav Nikolič iz Mojlovca pri Požarevcu. Šel je v samostan Leško, njegova žena pa v samostan Kučevište. Tudi ta dva sta vse svoje imetje razdelila cerkvam.

d Svarilo dekletom, ki hočejo v tujino. Okrožnemu sodišču v Belgradu je prijavilo dekle Katica Cindrič svojo težko zgodbo. Služkinja je iskala službo in jo nazadnje po neki posredovalnici tudi našla. Prišla je k

milijonarju industrijcu na Avali, vendar pa se je morala dati pred vstopom v službo pregledati. Ker je zdravnik ugotovil, da je zdrava, je dobila službo. Tako se je pa začela zgodba, ki kaže na podle izrodke v tako imenovani visoki družbi. Dekle je moralo služiti v užitek umobolnemu sinu bogatega industrijca. Ko so se je pa naveličali, so jo vrgli na cesto.

d Nad 50.000 kosil in večerij poleg številnih drugih podpor je brezplačno razdelila v preteklem letu Vincencijeva konferenca Srca Jezusovega v Ljubljani. Kdor se ubogega usmili, na obresti posodi Gospodu.

d 118 kg teškega soma se ujeli pred kratkem v Donavi pri Zemunu.

d Za okrog 20 milijonov Din sadja je porabila preteklo leto Ljubljana.

HHRANILNICA DRAVSKE BANOVINI CELJE — LJUBLJANA — MARIBOR

OBREŠTNA MERA ZA VLOGE ZNASA

DO 5%

ZA VLOGE IN OBREŠTI JAMCI DRAVSKA BANOVINI Z VSEM SVOJIM PREMOŽENJEM IN VSO SVOJO DAVČNO MOČJO

d Organizirane tatice. V Osijeku so zaprli latinsko družbo, v kateri so bile same ženske. Družba je bila spretna in eno leto kradla po raznih trgovinah, ne da bi ji prišli na sled. Zenske so imele razne pomočnike v trgovinah za svoje prijatelje, ki so jim pripovedovali vsako podrobnost. Obenem so imele tatice dobro organizirane družbe, ki je razpečavala nakradeno blago.

d Napil se je in začel streljati. Pop v Rakineh pri Smederevu v Srbiji je bil na neki zabavi, ki jo je tam priredila »zadružna omladina«. S svojimi tovariši se je napil in sredi predstave razgrajal. Tako vedenje je razburilo gledalce. Toda pop je divjal še dalje in začel končno razbijati tudi kcezarce, stole in mize. To mu je bilo še premalo, pa

Prijateljska voščila

Velikonočne praznike bo veliko naših bratov in sestra obhajal izven doma in v tujini. Človeku srce nikdar ne zahrepeni po domači hiši in družini tako zelo, kakor ob naših lepih krščanskih praznikih: o Božiču in Veliki noči. Marsikdo, ki ga je življenje iztrgalo iz domače družine in iz domačega kraja, ob teh svetih dneh posebno živo začuti, kaj mu je doma. Kako rad bi človek v takih trenutkih premagal daljave in stopil na rodna tla, da bi stisnil roko svojim domačim in znancem in da bi obhodel kraje, koder je potekala njegova mladost. Kako rad bi stopil v svojo domačo cerkev, na katero ga veže toliko prelepih spominov. Pa neštetim to ni mogoče.

Mnogo, zelo mnogo jih je, ki se ob takih prilikah spominjo našega lista in žele potem njega sporočiti znancem, prijateljem in zlasti svojim domačim iskrene pozdrave in voščila za praznike. Velikonočna voščila smo prejeli iz

vseh krajev sveta. Oglasili so se naši izseljenci, ki si služijo kruh v Severni in Južni Ameriki, v Afriki in v raznih evropskih državah. Posebno so številni pozdravi naših slovenskih fantov, ki bodo te praznike preživeli v vojaški službi.

Prav žal nam je, da imen vseh teh ne moremo natisniti, ker nam manjka prostora. Prepričani pa so lahko vsi: oni, ki žive v tujini, kakor tudi oni, ki jih dolžnost veže na razne kraje naše lepe domovine, da jih domači niso pozabili. Bolj kakor kdajkoli bodo misli slovenskih ljudi edine v teh dneh. In ena želja se bo porajala v srcih vseh: da bi prihodnje praznike v sreči, zdravju in zadovoljstvu obhajali na svojih domovih in da bi v domači cerkvi poslušali velikonočno Alelujo.

V vsako hišo Domoljuba!

je potegnil revolver in začel kar na slepo streljati. V neposredni bližini se je nahajal 10 leten deček, ki ga je strel smrtno zadel. Ko je padel še drugi strel, pa se je zgrudil smrtno ranjen neki kmet. Pop Bleznakovič se je šele tedaj zavedel svojega grozodejstva ter se je hotel še sam ustreliti. Toda premislil se je in se pripravil oblastem.

d Nad tele se se spravili. Posestnik Slapar z Vranka nad Blagovico je zaslišal v nedavni noči, da je v hlevu zamukala krava. Nekaj časa se mož za to ni zmenil; ko pa se je mukanje proti jutru le glasneje ponavljalo, je šel pogledat. Krava je imela v jaslih vsa polno mrve, pa se je vzlic temu ozirala obožno okrog sebe. Kdo ji je dal sena, ko vendar on polaga živini rezanico? Tedaj je zapazil, da v kotu zraven krave ni več teleta. Takoj je poklical domače, ki so pričeli živati iskati. Šele zjutraj, ko se je zdanilo, so odkrili sled, ki je pavela do bližnjega kamnoloma. Na kraju, zavarovanem s skalami, so našli kri, kar spričuje, da so tele tamkaj zaklali. Od tam pa ni več sledi za neznanimi tatovi.

d Velika tatvina. Neznani vlomilci so narišali veliko blagajno zagrebške tvornice Tekstil-Mautner ter odnesli iz nje okrog pol milijona dinarjev v bankovcih. 30.000 denarja v srebru so pustili v blagajni

d Proračun donavske banavine je finančno ministrstvo zavrnilo, češ, da je kar za celih 30 milijonov din previsok.

d Delavcem — pričam se ne sme odtegniti meza. Pisali smo že, da so delodajalci obvezani po zakonu plačati dnevno mezdo onim delavcem, ki so vabljeni k sodišču kot priče in zato dotični dan ne delajo. Delodajalci, zlasti v tem pogledu prednjačijo velika industrijska podjetja, pa trdovratno kršijo zakonita določila in za dotični dan, ko pričajo na sodišču, delavcem odtegujejo dnevno mezdo. Treba bo res pritiska, da se podjetniki primorajo k spoštovanju zakona. Pred malim kazenskim senatom je n. pr. te dni nastopil kot priča pri nekem podjetju stalno zaposleni delavec. Po pričevanju je pripomnil: »Prosi delavec. Po pričevanju je pripomnil: »Prosi delavec, kim primerno odškodnino za odhod zasluzka, kim mi bo podjetje za ta dan mezdo odtrgalo.« Senatni predsednik: »Sodišče vam ne more priznati odškodnine. Tovarna vam more po zakonu plačati. Če ne, pa jo lahko tožite.« Delavec pa je pravilno pripomnil: »Če tovarno tožim, me takoj vržejo na cesto.«

Rekrutii — 10. april

(Glej drobne novice!)

d Kraja na debele. Veliko tatvinsko in vlomilsko tolpo, v kateri je bilo več kakor sto ljudi, so polovili orožniki po Dravskem polju in Halozah. Med njimi je tudi mnogo elganov. Ta tolpa je kradla po Dravskem polju, Halozah, Slov. goricah in Ptujskem polju. Tolpa je imela svoje vozove, konje in tudi avtomobil, s katerim so odvažali nakradeno blago. Na sled pa so jim prišli tako, da so odkrili v Halozah skladišče nakradenega blaga. Skladišče je bilo v gozdu. Vrednost blaga, kar so ga orožniki našli, pa presega vrednost 100.000 din. — Pred prihodom Napoleoneve vojske v naše kraje je bila vsa takratna slovenska dežela polna vlomilcev in belovajev. Ko so Francozi prevzeli oblast, so vaukega, ki je ukradel za več kot 5 goldinarjev vrednosti, na mestu ustrelili. Pa je bil kmalu red in mir in ključavnice pri vratih take rekoč odveč.

d Belgrad je najbolj tuberkulozna mesto v Evropi. Tako so trdili belgrajski občinski svetniki, ko so te dni obravnavali obč. proračun za l. 1937/38.

Rekrutii — 10. april

(Glej drobne novice!)

d 400 italijanskih turistov je prišlo ono soboto s posebnim vlakom iz Trsta v Ljubljano. Od tam so se napotili v razne turistične kraje Slovenije. Pozneje pride v Jugoslavijo še več italijanskih gostov.

d Dovož semenkega in navadnega krompirja v Ljubljani je bil te dni izredno velik. Nekega dne so pripeljali 8000 kg krompirja na 65 vozovih in vozičkih iz raznih krajev Gorenjske, Dolenjske in od izanske strani. Semenski krompir je bil dražji, po 0.80 do 1 din kg navadni pa po 0.75 din kg. Na Vodnikovem trgu je živilski trg pregledala posebna komisija tržnega odbora odnosno nadzorstva. Proučujejo vprašanje, da bi branjeve, ki so nameščene ob robih trga, prestavili na prostor ob Vodnikovem spomeniku.

d 148 km na uro. Ono nedeljo okoli 18 se je pojavil nad Ljubljano in okolico silen vihar. Z raznih streh je metal na ulice opeko. Drugod je trgal z barak lepenko in jo je močan vihar nosil daleč naprej. Na ulicah takrat se nahajajočim ljudem je obračal dežnike, pa tudi klobuke je ljudem metal z glave. Po nekaterih nasadih je polomil drevje. Vihar je trajal nekaj minut. Kako silen piš je vladal, je očitno iz dejstva, da je aerodromska vremenska postaja zaznamovala brzine vetra s 148 km na uro. Ponoči je bilo nebo izredno zvezdnato. Videle so se mnoge zvezde, ki jih sicer oko težko zapazi. Lepa je bila večernica, dalje polarnica, Orion in druga ozvezdja.

d Pijača, potem pa — pretep. V torek, dne 15. marca zvečer se je zbrala v gostilni Kovačec v Velovleku pri Ptujju manjša družba, med kateri mi je bil tu želarski sin Josip Rojs iz Vintarovega vrha. Ko so nekaj časa popivali, so se pričeli pretekati in sledil je pretep. Pretepači so pograbili vse, kar jim je prišlo pod roko in tako je nekdo tudi iztaknil na dvorišču gnojne vile ter z njimi začel udrihati po Rosju, da je obležal v mlaki krvi in je kmalu izdihnil. Pokojni Rojs je že tretji brat, ki je prišel ob življenje na enak način.

d Ne prvi ne zadnji. Glavnega blagajnika belgrajske električne centrale so zaprli, ker je poneveril nad milijon občinskega denarja. To se je moglo zgoditi le zato, ker nihče ni izvajal kontrole nad njim. Nadrejeni so kar slepo zaupali. Osem let je spravil denar v svoj žep, ne da bi sploh kdo zasledoval, odkod je dobival toliko denarja, da je mogel živeti v največjem razkošju in zraven svojim prijateljem posejati še denar. Pri preiskavi je priznal, da je poneveril 1.400.000 Din.

d Najmodernejši hotel v državi hoče postaviti lastnik ljubljanskega hotela »Slonc g. Koritnik, in sicer na mestu, kjer stoji sedanje poslopje, ki ga bodo začeli podirati menda že meseca maja.

d Nepoboljšljiva tat. Pred ljubljanskim sodiščem je stal 52 letni oženjeni delavec Lojze Debeve, stanujoč v Dravljah, ki je znan kot drzen vlomilec v stanovanja, odkoder najrajši odnaša različno moško in žensko perilo ter obleko. Državni tožilec ga je obtožil štirih večjih in manjših vlovov. Bogat plen je septembra lani odnesel iz stanovanja Neže Arkove v Ljubljani. Za 3000 Din perila in obleke je nabral in odnesel domvo. Lojze je nepo-

Varujte se sovražni-
nika perila št. 1

Penčka
Zmazka!

Takšenle jel

Njegova dela so črna kot noč.
Prebiva v vsakem kosu perila, ki
se pere še z mencalom in ščetko.

RADION

mu je napovedal boji

Prihodnjič zveste več: kako kliskovi mehurčki v Radionu odpravijo iz perila najtrdovratnejšo nesnago!

bojiljiv tat. Bil je že 7 krat kaznovan zaradi tatvine, enkrat celo na 3 leta robije. Zdaj je bil obsojen na 2 leta robije. Tatvine je odločno tajil, vendar mu sodišče ni verjelo.

d Velike množine saharina so zaplenili orožniki pri nekem kmetu na Dobroviljah pri Braslovčah.

d Prvo slovensko šolo v Južni Ameriki pripravljajo, in sicer v argentinskem Buenos Airesu. Šolo bodo baje prevzele slovenske šolske sestre in Maribora.

d Svoje bivše dekle je maščeval. Ogorčen je bil Arnavt Iljaz Bečirovič iz Kosovske Mitrovice, ki je ustrelil svojega najboljšega prijatelja Murata zato, ker je zapustil svoje de-

kle. S tem dekletom se je svoj čas zastopil Ilijaz. Toda prijatelj mu jo je prevzel. To novo poznanstvo pa ni ostalo brez posledic. Čim je Murat to zaznal, je dekle zapustil, Ilijaza pa je to ujezilo in se je čutil dolžnega, da maščuje čast svojega bivšega dekleta. Počakal je svojega prijatelja in ga ustrelil.

Rekruti! — 10. april!

(Glej drobne novice!)

d Ne prvi ne zadnji iz vzhodne ljubljanske okolice. Orožniki iz Spodnje Hrušice so oni ponedeljek zvečer pripeljali v sodne zapore triperesno deteljico, ki je 12. marca ponoči vlomila v zaklenjeno kaščo posestnika Janeza Jagra v Podmolniku, občina Dobrunje. Vlomilci so mu odnesli mnogo masti in suhega mesa kakor tudi razno posteljnino. Jager je imel nad 1000 din škode. Sled za vlomilci je vodila v Zgornji Kašelj. Tam so orožniki napravili bišno preiskavo pri Ani Godčevi in našli še skoraj vse nakradeno blago. Aretirani so bili: 38 letna Ana Godčeva,

d Glavna zadrúžna zveza. Dne 16. marca je bila seja širšega upravnega odbora Glavne zadrúžne zveze. Sejo je vodil namestnik zadrúžnega predsednika Glavne zadrúžne zveze, notranjega ministra dr. Korošca, prvi podpredsednik, minister brez portfelja Djordjevič. Na seji so bili odposlanci vseh Zadrúžnih zvez v Ljubljani. Na seji je bilo sklenjeno, da se ustanovi jugoslovansko-bolgarski zadrúžni odbor s sedežem v Belgradu in Sofiji, v katerem bodo zastopane vse Zadrúžne zveze Jugoslavije in Bolgarije. Na seji so razpravljali in pretresali tudi vprašanje novega zadrúžnega zakona ter določila finančnega zakona, v kolikor se tičejo zadrúžništva ter druge notranje zadeve.

d To so pa res pošteruhi. Več kot 50 kg težko tele je pojedlo za večerjo šest fantov v Orašju v Bosanski Posavini. Ti fantje so se bili zmenili, da si bodo pripravili obilno večerjo, vendar niso zaklali gosi, temveč kar celega teleta. Zvečer so ga spekli in ga v kratkem pospravili. Fantje niso jedli zaradi stave, pač pa zaradi velikih potreb svojih žolodcev. Za normalnega človeka pomeni to

rekord. Zanje pa je to menda nekaj vsakdanjega.

d Odposlanstvo tobačnega delavstva iz Ljubljane je prišlo te dni v Belgrad posredovati v raznih za tobačno delavstvo perečih vprašanjih. Odposlanstvo sta sprejela tudi oba slovenska ministra in obljubila svojo pomoč. Tudi mi želimo tobačnemu delavstvu čimveč uspeha, čeprav se nekateri tam zaposleni rdečkarji ne vedejo napram našim somišljenikom in sedanji vladi posebno prijazno.

d Kakor v filmu. Nekdo je napadel na ulici v Zagrebu mizarskega pomočnika Janka Petriča. Ko se je še približal stražnik, jo je napadalec potegnul v beg. Za njim pa so jo ucvrli še drugi in policaj. Ko je napadalec uvidel, da je le preveč zasledovalcev, je vzel svoj nož in začel z njim mahati okrog sebe. Pritekel je v diru do nekega vrta, preskočil ograjo, skočil spet v neko vežo, odtod pa v drugo ulico. Skakal je iz veže v vežo, nazadnje pa je splezal na neko streho. Toda ni mu šlo tako, kakor je računal. Prijeli so ga vseeno.

d Slošen družinski pretep z žalostnimi posledicami. Krvavo so se stekli vsi družinski člani posestnika Antona Berta v Novem Bečeju. Berta je bil svoj čas bogat človek, pozneje pa je zašel v dolgove in potem v revščino. Številni otroci so se radi tega z očetom in materjo stalno prepirali. Tako so se sporekli tudi v nedeljo. Dva starejša brata sta napadla mater, a mlajša dva sta začela pretepavati svojo sestro. Ko so bile ženske odpravljene, so se stekli bratje med sabo kar z noži. Mlajša brata sta ubile enega, drugega pa težko ranila. Sedaj pa sedita že zamreženimi okraj.

d Korpušentnim in mišičastim, pri katerih se pokazujejo znaki raznih težav vsled nezadostnega izločevanja sokov, izborna pomaga večtedensko pitje naravne Franz-Josefove grenke vode. Taki ljudje se morejo tudi doma — seveda pod nadzorstvom zdravnika — zdraviti za shujšanje. Ogl. reg. S. br. 30.474/35.

d Rekruti! — 10. aprila boste vpoklicani v voj. službo! Težka in častna služba! Dobro se pripravij nanjo! Nikar ne pozabi vzeti s seboj novi vojaški molitvenik, ki ga je spisal in priredil bivši vojni duhovnik Jernej

Slavnemu francoskemu maršalu in odličnemu kraljiku Fochu nameravajo postaviti v Parizu spomenik, kakršnega vidimo na sliki. Njegovo truplo, ki je dosedaj počivalo na pokopališču, so sedaj položili poleg rakve, kjer počiva veliki Napoleon.

Hafner. V prvem delu (str. 1—166) so navedeni številni odstavki iz »Pravil službe« ter vzorno vojaško čtivo. V drugem delu so zbrane najpotrebnejše molitve. Cena 12 Din. Izdala ga je Katoliška akcija, dobi se (od 25. marca dalje) v Misijonski tiskarni (p. Domžale).

d Ljubljanski občinski svet je imel dne 18. marca redno sejo. Odobrili so računski zaključek za 1934 in za prve tri mesece 1935. Občinski svet je svoj čas sklenil, da bo zamenjal neko svoje zemljišče na Barju v izmeri 15.294 kvadratnih metrov za neko zasebno zemljišče in to podaril trnovski župniji, ki bi postavila tam cerkev. Trnovska župnija pa je prosila, naj bi mestna občina raje podarila svoje prvotno zemljišče, ne pa zamenjanega sveta. Na predlog odbora je nato občinski svet sklenil, da tej prošnji ugodi toda župnija mora postaviti cerkev vsaj v treh letih, sme pa nezaidani svet uporabiti za razne kulturne namene, ne sme ga pa prodati. — Glede sveta za kraljevi spomenik so sklenili: Mestna občina da za deset let kavarni »Zvezda« v našem kavarniški vrt v parku proti letni najemnini 120 Din, društvo »Kazina« pa odstopi restavracijski vrt za postavitev spomenika. — Tramvaj bo v bodoče vozil od kolodvora do Most v obeh smereh, kakor pred zgradbo krožne proge. Sprejet je bil predlog da se iz konkurenčnih ozirov uvede sedaj voznina od Št. Vida do magistrata in obratno za ceno 2 Din. — Sledila so poročila raznih odsekov in samostojni predlogi.

d 6.085.400 litrov mleka je bilo uvoženega v letu 1936 v Ljubljano. Vsak dan torej pripeljejo v Ljubljano okrog 20.000 litrov mleka. Ljubljana plača za mleko na leto okrog

Vsi, ki trpite na kurjih očesih

pridite, da Vam jih s koreninico in brez bolečin odstranimo. Takoj Vam bo odleglo. Zopet boste prijetno razpoloženi za vsako delo. Sprejemne ure ob delavnikih od 7.30 do 18.30 ob nedeljah od 7.30 do 12 ure, v kopališču hotela Slon — Franciškanska ulica 3.

Mussolini, gospodar Italije, je te dni obiskal veliko italijansko kolonijo Libijo v Afriki. Potoval je na vojni ladji in je gredoč nadziral tudi vaje italijanske mornarice. Na sliki vidimo četa italijanske vlade, ko prihaja na vojno ladjo »Pola«.

Šola je zletela v zrak

Strašna nesreča je te dni obiskala mesto Taylor v severnoameriški državi Texas. Sredi pouka je v tem mestu v neki šoli eksploziral kotel, ki so ga rabili za centralno kurjavo. Večina inženjerjev ter drugih strokovnjakov je mnenja, da je nastala eksplozija zaradi tega, ker je plin, ki je služil za centralno kurjavo, predril šolske stene, grajene iz slabe opeke. Šola se je dobesedno zrušila.

Solo je obiskovalo okrog 1500 šolarjev, večinoma otrok delavcev in inženjerjev, ki so bili tam okrog zaposleni. Učenci, ki so zahajali v to šolo, so bili stari povečini od 8 do 15 let. Število žrtev je znatno povečal požar, ki je nastal takoj po eksploziji in ki je otroke oviral pri

begu iz poslopja. Eksplozija je razdejala in razmetala daleč naokrog cele železne konstrukcije, šolsko opremo in zidno opeko. Kose cementa, težke po 50 kg, je vrglo celo 400 m daleč. Največ otrok je bilo ubitih od drobec kamena in opeke. Mnogo se jih je zadržalo v pari, več jih je tudi zgorelo.

Po poslednjih podatkih znaša število smrtnih žrtev nesreče v Tayloru 455. Okrog 100 otrok in učiteljev je bilo hučo ranjenih. Vse mesto je zagnila globoka žalost. Po vseh cerkvah so se darovale zadušnice. Stotine otroških krst so bile v cerkvah zasute s svetjem in zelenjem. V dotičnem delu mesta ni skoraj družine, ki ni bila prizadeta po strašni nesreči.

18 milijonov dinarjev. Seveda ne dobe vsega zneska okoliški kmetje, saj se velik del prime raznih posrednikov in prekupecev.

Na občnem zboru mariborskih grafičarjev so odžagali svojega dolgoletnega predsednika, socialista Viktorja Eržena. Člani ne puste izrabljati strokovne organizacije v politične namene.

Nemška podmornica na dnu našega morja. Za podmornico, ki jo je odkril pri otoku Visu neki ribič in iskalec morskih gob, vlada v krogih bivših mornarjev veliko zanimanje. Nekateri pravijo, da je to nemška podmornica „T. L. 16“, ki je bila leta 1916 spomladi potopljena po neki francoski vojni ladji. Potemtakem je z njo vred utonila tudi vsa posadka. Po nekkih podatkih je imela podmornica osem torpedov in dve torpedni cevi. Ker so podmornico odkrili v naših vodah, pripada naši vojski. Gotovo pa kljub temu še ni, če je najdena v resnici prava podmornica ali pa samo kakšna druga ladja.

Rekruti — 10. april

(Glej drobne novice!)

Ne bo nam zmanjkalo kamene soli. Novi skladi kamene soli, ki so jih odkrili v okolici Tuzle, so tako bogati, da jih bodo lahko črpali na enostavnejši rudarski način. Do sedaj so namreč v sklade vrtali, nakar je zaradi velikega pritoka vode pritekala solna raztopina, ki so jo potem prečiščevali. Na 100 litrov te raztopine je prišlo 32 kilogramov drobne soli. Novo odkrita ležišča pa so tako debela, tudi do devetdeset metrov, da bodo to sol enostavno lomili. Pridobivanje soli je v rokah monopolske uprave.

Za romanje na Trsat in izlet na prekrasni otok Rab o binkoštih se odloči vsakdo, ko prečita pojasnila, ki jih pošlje vsakomur zastoj uprava „Po božjem svetu“, Ljubljana, Wolfova ulica 1.

Vsem zagrebškimi Slovincem in Slovenkam želi vesele velikonočne praznike Tomše Joža, prodajalec Slovenca, Domoljuba in Bogoljuba, Zagreb, Tel. 89-98, Tržnica Sv. Rok, Kučerina 50.

Opozarjamo na reklamno prilogo pooblaščenega prodajalca srečk drž. razr. loterije M. S. Serdarušiča v Beogradu, ki je priložena celotni današnji nakladi.

Posetite manufakturno trgovino Kmečki magazin, Ljubljana, Krekov trg 10, ki Vas postreže najbolje.

Kmečka žena — mesečnik za gospodinstvo in vsa dela, ki jih opravljajo žene in dekleta v kmetijskih in delavskih hišah, je začel

izhajati. Celoletna naročnina znaša samo 20 dinarjev. Prvo številko pošljemo vsakemu na ogled! Če vas to zanima, jo obdržite, če ne ugaja, jo vrnite. Pišite dopisnico na naslov Uprava lista Kmečka žena v Mariboru, Koroška cesta 5.

Španci so se vrnil. Tudi v Sloveniji najdeš tuptatam navdušene oboževalce španskih komunistov tako navdušene, da so nekateri pustili celo delo ter šli na limanice brezvestnim agentom, zapustili domače kraje ter se podali na dolgo pot proti zrevolucionirani Španiji. Pa niso prišli daleč, toliko, da so videli široko morje.

Španci, ki so bili vsi prepričani, da samo njih še manjka španskemu rdečkarskemu komandantu Caballeru, potem bo pa takoj zmagal. Naše oblasti pa so jih lepo odvrnile od njih namere ter poslale vsakega v njegov domači kraj. Zdaj pa ti španci trdovratno molčijo in nikomur ne povedo, kakšne so španske vasi. Opravka bodo imeli s sodnijo, ob delo in službo so, ne verjamemo pa, če so se vrnil v Slovenijo bolj pametni kot pa so bili pred približno tremi tedni, ko so odhajali v »Španijo«.

CVIČEK pravi dolenski dobite v Centralni vinarni v Ljubljani.

Šola za gasilce bodo odprli v kratkem za vso državo v Banjaluki. V tej šoli bo stalno po 50 gasilcev. Upravo šole bo vodila vrbaska banovina, denar pa bo dalo ministarstvo za telesno vzgojo v raznimi podporami in drugimi prispevki.

Upravna seja »Gasilske zveze« je bila te dni v Beogradu. Sprejeti so bili predlogi o

zvezinem proračunu v znesku 1.893.000 din. Med drugimi zadevami so bile rešene tudi pritožbe razrešenih funkcionarjev Gasilske zajednice Bulca, Cererija, Majerja, Pristovška in drugih, in sicer tako, da razrešeni proti razrešitvi nimajo pritožbene pravice. Na koncu se je bilo ugotovljeno, da so prvič po preureditvi gasilstva složno in stvarno razpravljali zastopniki gasilcev iz vseh krajev države.

IZ DOMAČE POLITIKE

Hrvati zahtevajo finančno samostojnost. »Hrvatski dnevnik« je v eni svojih številkih razpravjal o našem notranjem položaju. Dejal je, da ne morejo Hrvati nič izgubiti, temveč samo pridobiti. Nato zavrača mnenje, kakor da bi bili Hrvati nestvarni in kakor da bi hoteli doseči le neke izjave, ker da jim ni za stvarne potrebe. To mnenje je popolnoma zmotno, piše »Hrvatski dnevnik«, ker tudi Hrvati vedo, da je treba za graditev cest, mostov itd. denarja. Zato zahtevajo in bodo zahtevali finančno samostojnost.

»Samouprava«, napol uradno glasilo sedanje dr. Stojadinovičeve vlade, prinaša članek o italijanskem zbliznanju. Piše o poteku dela za to zbliznanje, utemeljuje potrebo za zbliznanje ter pravi, da so vesti o bodočem prijateljstvu med Italijo in Jugoslavijo vzbudile po vsej Evropi veliko zavisti in veliko napačne razlaganja. Toda ta zavist in ljubosumnost ne bo zavrgla obeh sosednih držav, da ne bi uredili svojih razmer in spornih vprašanj pristržno. Če je kje na svetu usoda namenila dvema državam, da se v zameno dopolnjujeta, potem sta to nedvomno Jugoslavija in Italija, bodisi v političnem ali gospodarskem Italija.

Pri ljudeh, ki jih pogosto zadleguje azpeka, valed česar imajo vrenje v železcu in črteh, pospešuje se temeljito čiščenje celokupnih prebavil s čašo naravne »Franz-Josefove« grenke vode, zaužita zjutraj na tešča. Z uporabo »Franz-Josefove« grenke vode se naglo odstranja belina z jezika, ki se nakopiči vsled zapeke, obenem se pa doseže tudi boljši tek.

Ogl. reg. S. br. 30.474/35.

Velika zasluga župana dr. Adlešiča. Mestna hranilnica v Ljubljani je začela s 1. marcem izplačevati na zahtevo že vse hranilne vloge v višini do 10.000 din. Izplačevanje vlog je mogla hranilnica povečati, ker se zopet vrača zaupanje v zavod, kar najbolj zgovorno dokazuje povečani dotok novih vlog, dočim stari vlagatelji svojih vlog ne dvigajo.

Živi so se kotalili med okostnjaki

Italijansko časopisje poroča, da se je v Saraceli dogodila nesreča, ki je zaradi strašnih okoliščin zasejala strah po vsej okolici. V Saraceli je namreč umrla 97 letna starka in prišlo na njen pogreb več sto ljudi iz vasi in okolice. 60 najodličnejših pogrebcev je prišlo v hišo, kjer je pokojnica ležala na nrtvaškem odru. Ker je bil prostor majhen, so bili tako stisnjeni, da je bila glava pri glavi. Naenkrat so slišali tisti opazovalci, ki so zunanji čakali, strašno pokanje in hreščenje. Ko so šli pogledat, kaj se v hiši dogaja, so na svoje začudenje opazili, da so se tla v sobi pod težo tolikih ljudi udrla in da so vsi, z milico vred izginili v globino podzemeljske

kleti, o kateri sploh niko več ni imel pojma. Pri reševalnih delih so našli, da je bila ta klet starodavna grobnica, kjer je ležalo več sto okostnjakov in posameznih mrliških glav iz davnih časov. Pogled je bil pretrenljiv, ko so se živi kotalili med okostnjaki ter na vse načine vpili na pomoč, medtem ko so jih zasipale kosti davnih mrtvecev. Nesreča bi lahko še postala hujša, kajti sveče od odra so prižgale nekatere obleke ponesrečenec. Le največjim naporom vseh se je posrečilo pogasiti in izvleči pogrebce iz strahotnega podzemlja. Dvanajst so jih morali prepeljati v bolnišnico zaradi telesnih poškodb in tudi zaradi omračenja uma.

d Dobro je povedal. Belgrajski vseučiliški profesor dr. Arandjelović je napisal v belgrajski »Pravdic« članek, v katerem pravi: »Zamislimo si nas Srbe v hrvaškem položaju. Zamislimo si povsod v naši preteklosti Hrvaško namesto Srbije, Hrvatse namesto Srbov. Recimo, da je v Jugoslaviji več Hrvatov ko Srbov, da je kralj Jugoslavije Hrvat, a ne Srb, da je katoličan, a ne pravoslav, da je prestolnica Zagreb, a ne Belgrad, da so predsedniki jugoslovanske vlade Hrvati, a ne Srbi, da sedita vlada in skupščina v Zagrebu, a ne v Belgradu, da se država upravlja v zunanji in notranji politiki iz Zagreba, a ne iz Belgrada, kaj mislite, da bi bili mi potem še »integralni Jugoslovenici, kakor smo sedaj?«

Rekruti! — 10. april (Glej drobne novice!)

d Dr. Mačkova »Gospodarska sloga« v Zagrebu je določila mezde za kmetске delavce za bodočo delovno dobo. Delovna doba znaša 10 ur. V teh 10 ur se ne vračuna odmor, temveč veljajo mezde za resnično izvršene 10 ur dela. Mezde se določajo takole: za obdelovanje vinogradov 15—20 Din, za one, ki žveplajo po 20—22.50 Din na dan brez hrane. Kosci po 25 Din s hrano, brez hrane po 85 Din. Drugi kmetски delavci po 15—20 Din, z dobro hrano po 12—15 Din. Otroci izpod 14. leta ne smejo delati težkih del, za lažja dela pa dobe 12 Din na dan.

d Noče živeti v rdečkarski Španiji. V Novi Sad se je te dni vrnil iz Španije slaščičar Franjo Znoj. Pred petnajstimi leti je odšel v Španijo z namenom, da bi od tam ušel v Ameriko. Toda premislil se je in ostal kar v Španiji. Kupil si je majhno posestvece in oženil. Priporočuje, da je vladala v Španiji zadnja leta velika brezposelnost, ki je imela za posledice neprestane nemire. Državljanska vojna ga je spravila v Madrid, kjer je moral delati pri utrjevalnih delih. Skušal je večkrat pobegniti, a se mu ni posrečilo. Moral je zato v koncentracijsko taborišče. Nazadnje pa mu je le uspelo, da se je izmuznil ter šel peš v Francijo, dalje v Italijo in domov.

Srečna, čeprav je bil star 101 leto

Iz Londona poročajo tole novico, ki je pač vredna, da se zapiše: Globoko objokovan od svoje 31 let stare žene in od svojih otrok, izmed katerih je eden star 69, drugi 60, tretji pa 6 let, je v mestecu Burnham Market na Angleškem umrl 104 leta stari Jurij Skeet. Žena in trije otroci zgoraj omenjene starosti so šli za pogrebom, samo najmlajša hčerka, ki je komaj dopolnila tretje leto starosti, se še ni zavedala izgube, ki jo je zadela. Jurij Skeet je bil najbolj originalen Anglež, kar jih je živelo za njegovega časa. Rodil se je leta 1833. Ko je bil 29 leta star, se je leta 1862 prvič oženil s svojo prvo ženo. To je bilo pred 75 leti. Poročena sta bila celih 82 let in sta živila ves čas v zelo lepem

zakonu. Rodila sta se jima dva sinova. Tudi žena je doživela visoko starost, saj je umrla šele leta 1925. Takrat je bil njen mož, ko je postal vdovec, star že 92 let. Toda 92 letni možak se je hotel še drugič oženiti. Tokrat pa je vzel zelo mlado nevesto, ki je bila šele 19 let stara. S to ženo je imel leta 1931 enega sina in leta 1934 še hčerko. Ko se mu je rodila zadnja hčerka, je bil že 101 leto star. Drugi zakon ni bil nič manj srečen, kakor je bil prvi. Sam je večkrat rekel tako in tudi njegova mlada vdova je sedaj po njegovi smrti in poprej večkrat rekla, da se še nikdar ni pokesala, da ga je vzela. »Bila sva srečna skupaj. Nikdar se nisem pokesala, da sem postala njegova žena.«

d Trenja v »Narodni odbrani«. Zaradi protizakonitega postopanja osrednjega odbora »Narodne odbrane« v Belgradu, je bil te dni izredni občni zbor krajevnega odbora v Novem Sadu, na katerem so vsi govorniki ostro napadali poslovanje osrednjega odbora, predvsem predsednika in glavnega tajnika. Na občnem zboru je bila sprejeta zahteva, ki jo bodo poslali vladi s prošnjo, naj ona razčisti razmere, ki vladajo v »Narodni odbrani« ter naj postavi na čelo glavnega odbora komisarja.

NESREČE

d Pogorel je kozolec cestarja Franca Poglajena na litijskem polju.

d Voz mu je strl lobanjo. Oni večer sta peljala preko Gorjancev dva para konj okrog 25 hl vina za gostilničarja Murna v Kandiji. Na klancu pred Suhorjem na Lokvici je okrog polnoči prišlo do nesreče, ki je zahtevala mlado življenje. Konja, katera je vodil posestnikov sin Tratnik Miha iz Irče vasi pri Novem mestu, sta zašla iz glavne ceste in zdrčala kakih 25 m globoko v dolino in tam srečno pristala. Ko je drugi kočijaž videl, kaj se je zgodilo, je hitro skočil prvemu na pomoč. Vpregla sta

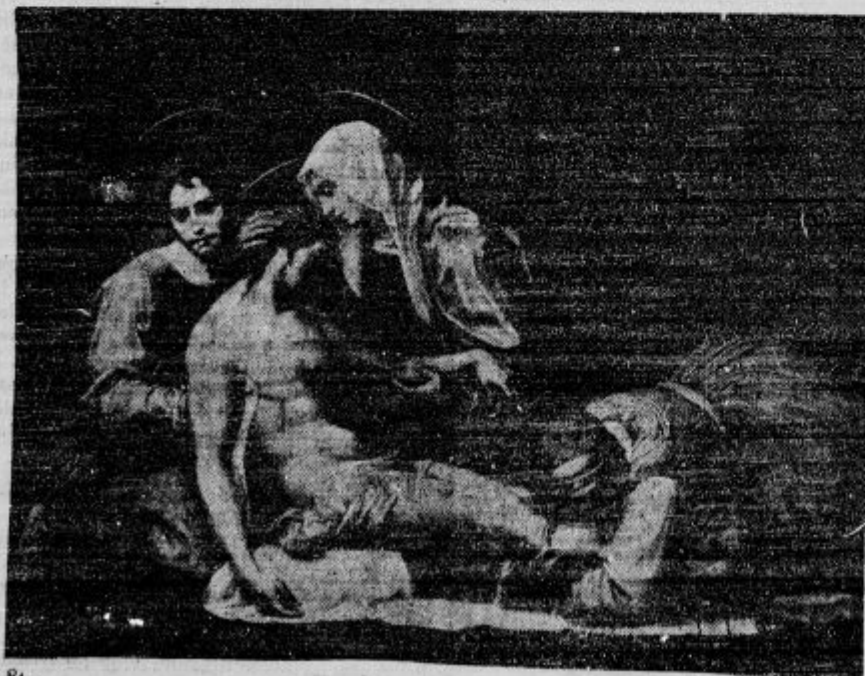
dva para konj in tako skušala spraviti voz naprej na državno cesto. Eden je stal pri konjih in pognal, drugi, Miha Tratnik, pa je podpiral voz, da se ne bi prevrnil. Trenutek nato se je voz prevrnil in pokopal pod sabo Mihaela Tratnika ter mu strl lobanjo. Pa še zgorel bi bil kmalu ponesrečenec, ker je voz strl svetilko in je nastal ogenj.

d Huda nesreča na vseučiliških stopnicah. Dne 17. marca sta se na belgrajski tehnični fakulteti smrtno ponesrečila akademika Tirnanič in artilerijski kapetan Evgen Džamonija. Obema je na stopnicah spodranilo ter jima je pri padcu počila lobanja. Kapetana Džamonijo so takoj prepeljali v vojaško bolnišnico, kjer je kmalu podlegel dobljenim poškodbam, dočim se Tirnanič še vedno bori s smrtjo in ni nobenega upanja, da bi ga ohranili pri življenju. Evgen Džamonija je bil eden najboljših znanih smučarjev.

d Pet oseb je zgorelo. V noči od onega petka na soboto je v vasi Mračci pri Zenici začela goriti hiša kmeta Razna Menčiča. V hiši je spodaj stanoval najstarejši sin Ramo s svojo ženo Habibo, zgoraj pa oče, mati in trije otroci v starosti 20, 15 in 13 let. Okrog 11. ponoči se je sin Ramo zbudil, ker ga je dušil dim. Hitro je skočil s postelje in videl, da je hiša v plamenih. Zbudil je svojo ženo Habibo in se z njo rešil skozi okno. Zunaj je začel klicati očeta, ki se je pokazal pri oknu. Ko je oče videl, da gori, je takoj poklical ženo in vse tri otroke. Skušali so se rešiti po stopnicah, pa ni bilo več mogoče, ker je bila že vsa hiša v plamenih. Ko so se nato skušali rešiti s skokom skozi okno, se je naenkrat zrušila hiša in pokopala pod seboj očeta, mater in vse tri otroke. Sosedni kmetje so prihiteli na pomoč, pa je bilo že prepozno. V sled silnega vetra se je vnela tudi staja, iz katere se je kmetom posrečilo rešiti živino. Zjutraj je prišla sodna komisija, ki je ugotovila, da je požar nastal na ognjišču, kjer ogenj ni bil popolnoma pogašen, pa ga je ponoči veter razpihal. V pogorjatiču so našli zogljenela trupla vseh petih članov nesrečne družine.

Rekruti! — 10. april (Glej drobne novice!)

d Deset oseb ranjenih. Dne 20. marca so je na cesti v Parizljah pri Braslovčah pri posestniku Plavcu zgodila avtomobilska nesreča, pri kateri je pa le srečno naključje hotelo, da ni prišlo do smrtnih žrtev. Na braslovski sejem je prišlo nekaj sejmarjev iz Celja, ktere je pripeljal avtomobil, last ge. Keden, trgovke v Gaberjih. Okrog 4. popoldne so so

vračali sejmariji, deset po številu, nazaj proti Celju. V Parizljah na križpoti je šofer Pajtler Jože nameraval voziti po cesti, ki pelje skozi vas Topovje. Zenska, ki je sedela poleg njega, pa je rekla, naj zavije na cesto, ki vodi skozi Polzele. Šofer je avtobus hitro zaokrenil. Ker je bila cesta tam nekoliko nagnjena, avto si mogel tako zaviti na sredo ceste in je zadel z veliko silo v brzozavni drog. Avtomobil, ki je bil visoko naložen, je izgubil ravnotežje in se nagnil ter prevrnil na njivo. Rozalka K., trgovska pomočnica iz Celja, ki je sedela poleg šoferja, je hujše poškodovana, ostali potniki so pa k sreči odnesli le lahke poškodbe na prsih, rokah in nogah. Sprednji del avtomobila je zelo poškodovan, brzozavni drog se je pa tako nagnil, da so se potrgale žice. Na kraj nesreče je bil takoj poklican banovinski zdravnik dr. Vouček iz Polzele, ki je ranjenecem nudil prvo pomoč.

Med. univ. dr. Jože Bogataj

zdravnik

otvori l. aprila t. l. privatno zdravniško prakso v Vidnu pri Krškem števil. 90.

d Lonec z vročo vodo so prevrnili. V vasi Mihovljanskem jarku pri Krapini se je prevrnil velik lonec vroče vode s štedilnika in je voda poparila tri otroke, ki so se igrali v bližini. Dva sta v strašnih bolečinah kmalu umrla, tretje pa so prepeljali v bolnišnico. Otroci so v razigranosti, ko so bili v kuhinji, samr prevrnili lonec.

d Zajel ga je snežni vihar. Posestniku Antonu Mavtnerju pri Sv. Duhu na Ostrém vrhu pri Mariboru je umrla njegova žena in mož se je počel k sorodnikom, da jih obvesti o židostnem dogodku. Na poti pa ga je zajel snežni vihar. Zašel je v globok gozd, omagal in zmrazil.

d Ostra pločevina je zasula dva delavca. V mariborskih železniških delavnicah sta bila zaposlena pri popravilu vagona ključavničarja Ivan Topolčnik in Josip Salamon. Na tleh vagona, v katerem sta delala, se je nahajal velik kup pločevine. Nenadoma pa so se podnice vagona vdrle in ostra pločevina je zasula oba delavca. Topolčnik je dobil težke notranje poškodbe ter so ga morali peljati takoj v bolnišnico, dočim je ostal Salamon v domači oskrbi.

Rekrutni — 10. april

(Glej drobne novice!)

d Tovorni avto iz Šmarce pri Kamniku je pri mostu, ki vodi čez kamniško železniško progo pri Ježici, zadel ob leseno ograjo, jo podrl in padel na železniški nasip. Pri tem je bil Rotar Jožef ubit, njegov brat Franc hudo ranjen, šofer pa je odnesel le lahke poškodbe.

d Padel je 4 metre globoko. V Lokavcu pri Sv. Ani v Slov. goricah se je smrtno ponesrečil 56 letni posestnik Jožef Triller. Pokojnik se je v jekdnju povspel na pod, da bi pripravil živinsko krmo. Naenkrat so se mu izpodmaknile deske ter je padel 4 m globoko na skodej, dečke pa na njega. Pri padcu je udaril z glavo ob pod in se tako poškodoval, da je kljub zdravniški pomoči v par dneh umrl.

d Drog ga je zadel. V ljubljansko bolnišnico so pripeljali Karla Zajdela, elektrotehnik iz Trbovelj. Bil je popoldne zaposlen pri

Z Italijo se bomo sporazumeli?

»Echo de Paris«, glasilo francoskega generalnega štaba, objavlja v svojem listu uvodnik o pogajanjih med Italijo in Jugoslavijo: »Slišali smo, da bo v kratkem podpisane neke vrste »gospodski sporazum« med Jugoslavijo in Italijo. Beasedilo italijansko-jugoslovenskega »gospodskega sporazuma« bo, tako pravijo, zelo nedolžno. Toda Jugoslavija, kjer je Italija pred sankcijami pokupila 25% vsega izvoza, bo s to pogodbo le dobila izgubljena tržišča nazaj. Zdi se, da bo Jugoslavija v pogledu trgovinskih odnosov od Italije dobila iste ugodnosti, kot jih sedaj že imata Avstrija in Madžarska, ki sta, kot je znano, podpisnici rimskih zapisnikov iz leta 1934 in 1936, ki so tudi političnega značaja.«

»To, kar se sedaj dogaja, dokazuje, da se Italija ni marala sporazumeti z Jugoslavijo tako dolgo, dokler je slednja bila včlenjena v okviru francoske politike. Sedanja vlada v Beogradu je započela politiko bolj samostojnega in neodvisnega zunanje-političnega udeleževanja. In takoj je bila Italija pripravljena dati, kar je prej vztrajno odklanjala.« Nekateri listi spravljajo v zvezo s to pogodbo tudi nedavno potovanje francoskega poštnega ministra Jardillierja v Jugoslavijo, ki naj bi Jugoslavijo skušal ohraniti v okviru francoske politike. — Nam se zdi, da si je sedanja dr. Stojadinovičeva vlada v zunanji politiki osvojila načelo: »Z vsemi prijatelji, a nikomur hlapci.«

električnem daljnovodu. Postavljali so droge. Eden izmed drogov se je pri delu nagnil in ga niso mogli več zadržati, tako da je padel po tleh. Pri tem je butnil ob Zajdela, ki ga je močno poškodoval po glavi.

d Hada železniška nesreča se je dogodila pretekli teden blizu Banje Stijene v Bosni. Potniški vlak, ki je peljal iz Beograda, je v tunelu trečil v motorno derezino, v kateri so se vozili orožniški poročnik Bane Basta, žel. uradnik Herbert Gmaz in šofer Resad Kulenovič. Udarec je bil strašen, da je vrglo prva dva kar na lokomotivo. Vsi trije so bili mrtvi. Vsi trije so se z derezino peljali po progi in nadzirali stanje materiala svojega okrožja. Orožniški poročnik pa je pregledoval orožje železniških čuvajev.

d Ko sta razstreljevala skale. Avtobus iz Žužemberka je pripeljal v ljubljansko bolnišnico dva grozno razmrvarjena ponesrečenca. Bila sta to Franc Macarol in njegova mlajša sestra, 31-letna Angela, oba iz Bogdanje vasi pri Žužemberku. Oba sta razstreljevala skale. — Franc Macarol je napeljal vžigalno vrv do skal, toda do eksplozije ni hotelo priti, zato je stopil bližje, da bi pogledal, zakaj vžigalna vrv ne gori. V tistem trenutku je strašno eksplodiralo. Franc in Angela sta obležala pod kopo kamenja, vsa krvava in razbita. Franc, ki je bil bližje eksploziji, je bil takoj nezavesten, Angela pa je omedlela tudi zaradi silnih bolečin. Drugi delavci so izvlekli oba ponesrečenca izpod kamenja in ju naložili na avtobus, ki ju je prepeljal v ljubljansko bolnišnico. Poškodbe obeh so strašne. Oba sta dobila pretres možgan, oba bosta najbrže izgubila trajno vid in sta tudi gluha. V bolnišnici je bil Franc do večera še vedno nezavesten, Angela pa je pokazala sicer nekaj znakov zavesti, zaradi slepote in gluhote pa ne more izpovedati nič podrobnega o nesreči.

d Pri zaprtju, motnjah v prebavi vzemite zjutraj na prazen želodec kozarec naravnega »Franz-Jo-si grenčice«.

NOVI GROBOVI

d Grob tudi nas ne bo končal. Na Trojanah je umrl župan Franc Krajc. — V Domžalah je preminul znani industrijalec Ivan Kuralt. — V Toplicah na Dolenjskem je odšel po večno plačilo vrli mož, bivši župan Adolf Pečjak. — Na Bučki je zapustil solzno dolino zaveden katoliški mož 84 letni posestnik in gostilničar Anton Komljanec. — V Novem mestu so spremili k večnemu počitku Jospino Jakac roj. Colarič, mater znanega akademskega slikarja. — V Viž-

marjih je umrla Pavla Hafner roj. Mušič. — V Orehovci pri St. Janžu na Dolenjskem je zapustil solzno dolino Lamovšek Jernej. — V Celju so pokopali soprogo brzozavnega mojstra Nežo Planten. — V Dol. Logatcu so djali v grob Kato Štrban roj. Maček. — V St. Janžu na Dolenjskem je zapustil solzno dolino posestnik in trgovec-Ivan Prijatelj. — V Podbrezjah na Gorenjskem je umrla 73 letna Marija Kozjek. — V Lučah je zaspala v Gospodu poštarica Marica Pustoslemšek. — V Celju je umrl mestni računski svetnik v p. Franjo Kalan. — V Poljčanah je zapel mrtvaški zvon Ignaciju Zorku iz Lušečke vasi. — V Ljubljani so umrli: Angela Rozman iz Sp. Dupelj, krovski mojster Franc Fužan, Angela Breclj, Angela Bajer, višji revident drž. železnice v p. Ivan Stroj, Marija Kavčič roj. Kozjek, Frančiška Marenčič roj. Grum, železniški nadspovednik v p. Ivan Malenšek, 81-letna Marija Virant roj. Steklasa, dijak Vladimir Bole in zvaničnik drž. železnice Alojzij Mahnič. Daj jim, Gospod, večni mir!

† Župnik Franc Rajčević

Dne 20. marca 1937 je umrl v ljubljanskem Leonišču g. Franc Rajčević, bivši župnik in sedaj beneficijant v Vogljah pri Kranju. Pred nekaj dnevi so mu odrezali levo nogo, sedaj pa je zaspal v Gospodu za oslabiljenjem arca. Pokopali so ga v St. Jurju pri Kranju. — Poveš, kjer je g. župnik Rajčević služboval, je bil zelo priljubljen, goreč dušni pastir, izredno dober, v vsakem oziru zlat, odkrita duša.

Pisec teh vrtic imam g. župnika Rajčevića v najlepšem spominu iz tistih časov, ko je kaplanoval v Vipavi. Bil sem v 2. gimnazijemskem razredu in prišel o božiču v Vipavo na počitnice. Pred zopetnim odhodom v ljubljansko šolo, sem se šel posloviti tudi od gospoda takratnega vipavskega gospoda kaplana. Zelo me je bil vesel, le to mu je bilo neznanosno šel, da je imel tiste popoldne popolnoma prazen žep... Naslednje jutro okrog osme sem čakal pred hišo na poštni voz, ki je takrat vsak dan redno poloval iz Gorice mimo Vipave do Postojne, kjer je bila železniška postaja. Poštni voz je pridrdral in se ustavil pred našo hišo. Kar prisopiha pola meso na obrazu gospoda Rajčević. Izredno vesel, da me je še doma ujel, mi izročil 1 goldinar. Denar je dobil — sedaj žalibog že pokojni gospod — za sv. mašo, ki jo je daroval tisto nepozabno jutro na bližnjem Gradšču. Blagemu g. župniku Francu Rajčeviću naj bo Gospod obilen plačnik! S.

n Zveza selekcijskih organizacij na siverjavo dolenjske govede v Ljubljani vabi na redno skupščino, ki bo v nedeljo, dne 4. aprila ob 10 pri Kmetijski družbi v Ljubljani, Novi trg. Dnevni red običajen. — Načelstvo.

n Najdenega je bilo v Kamniku pri »Kamniškem domu« na cvetno soboto nekaj denarja. Dobi ga izgubljeni pri župnem uradu v Šmartnu v Turinju.

V vsako hišo »Domoljuba«!

Franjo Neubauer:

Velikonočno jutro

Zvonovi prav zgodaj so vstali,
da Tebi, Gospod, zapoje,
ki vzdramil se v temi si groba
in z lastno se dvignil močjo.

In pevci in pevke hitijo,
vstajenja Ti himno zapet.
Neso Te, Zveličar, v sprevedu,
a Ti blagoslavljaj naš svet.

Na žitih in travicah rosnih
demanti nešteti bleste:
Pomlad na prirodo je bujno
veselja izlila solze.

Na oknih žarijo Ti luči,
saj Ti si svetlobe vladar,
vstajenje je Tvoje razlilo
čez zemljo najjasnejši žar.

Ti Kralj si moči in svobode,
priboril si zmago vseh zmag,
pred Tabo je zbežal v temine
človeštva največji sovrag.

Vsi gremo pogumni za Tabo,
izginil je strah iz srca,
saj vemo, da Ti zmagovalec
ostaneš da konca sveta!

Gustav Strniša:

Vesela Velika noč

Kristanova Klara je bila veselo, pošteno dekle. Oče je bil vaški krojač in dal jo je v bližnje mesto, kjer se je izobrazila ter postala trgovska pomočnica, a kasneje blagajničarka.

Klara je bila v službi zelo vestna in marljiva ter si je marsikak dinarček prihranila, samo da je včasih s skromnim darilom razveselila svoja starša.

Pa se je mladenki nasmehnila sreča. Gospodarjev sin Filip se je jel zanimati za njo in sklenil jo je zasnoviti. Se je moral za nekaj mesecev k večjemu podjetju v inozemstvo, kakor je zahteval njegov strogi oče, a potem bi mu izročil podjetje.

Oba mlada človeka sta delala račun brez krčmarja. Filipov oče bi se pač tako hitro ne vnel za sinaho brez premoženja. Mladenič je svojo izvoljenko sam prosil, naj ostane zadeva tajna, dokler se on ne vrne iz tujine, in pristala je na njegov predlog.

Bistremu očesu starega trgovca pa ni ušlo in kar slutil je, da njegov sin preveč simpatizira s Klaro, ki je bila sicer dobra trgovska moč, a to je bilo tudi vse. Da bi jo pa kdaj mogel smatrati za svojo sinaho, kaj takega starcu ni sploh moglo v glavo.

Velika delikatesna trgovina Filipovega očeta, gospoda Filipa Mraka starejšega je stala na prometnem kraju mesta in večkrat je moral k njemu čistilec oken, mlad gizdav človek, ki je imel več pomočnikov in je s svojim podjetjem dobro uspeval. In prav ta človek, ki so ga vsi nazivali z gospodom Cikom, je bil za mlado Klaro usoden. Nekega dne ji je kar na lepem pričel govoriti o svoji ljubezni in ji ponujati zakon.

Dekle ga je zavrnilo in užaljen je odšel. Prav tiste dni je bil gospodar zelo nataknen, razburjen je hodil po lokalni in se ujezil za vsako malenkost. Klaro je često molče opazoval, a rekel ji ni ničesar.

Spet je poteklo nekaj tednov. Trgovec Mrak je nenadoma skoraj pobesnel. Divjal je

po trgovini, stikal pesti in rentčil, da so ga vsi začudeno gledali in se spogledovali.

Uslužbenci so premišljevali, kaj je gospodarju, a nihče ni mogel prave ugeniti.

Počasi se je šef spet pomiril in uslužbenci so kmalu pozabili njegovo slabo voljo in spet mirno vršili svoje delo.

Nekega dne, ko je ravno odšel čistilec oken s svojim uslužbencem, je pa gospodar kar prirohnel v trgovino.

— Da se kaj takega godi pri meni? Da imam take ljudi v službi in da toliko časa vse to molče gledam in trpim? Ne, zdaj mi je dovolj! Zdaj napravim vsemu temu konec!

Nekaj časa je dirjal po lokalni, a potem je odšel v svojo pisarno in poklical k sebi Klaro.

Mladenka je bila radovedna, kaj ji bo gospodar povedal. Že nekaj časa je čakala, da ji bi povišal plačo. Toda zdaj si ni mogla tega misliti, saj je bil preveč razburjen.

Nič hudega sluteč je vstopila.

— Zaprite vrata! se je zadržal gospodar in jo sovražno pogledal.

Vprašaje ga je pogledala in zaprla. Šef je skočil kvišku:

— Vi, ki sem vas smatral za najboljšo, za najbolj zanesljivo in najbolj pošteno, vi, vi ste čisto navadna tatica!

— Gospod šef!

— Tih! Zagovarjati se vam sploh ni treba, ker se tudi ne morete. Dolgo sem molčal, ker sem upal, da je to le hipna zabloda, ali morda moja lastna pomota! Ne, vi kradete, in sicer kar na debelo!

— Ali gospodi!

— Nič ali! Povejti mi, kdo razun mene in vas ima ključke od trgovine. Med uro, ko je lokal zaprt in imate večkrat opravka v trgovini, ko pregledujete blagajno in računate, med uro ste mi kradli meso in delikatese, kako ste jih odnašali, ne vem, a kradli ste, to je gotovo, saj tu morem upoštevati le sebe in vas, a sam si ne bom hodil jemati blaga!

Klara je sklonila glavo. Njena visoka, vitka postava je vztrepetala, temne velike oči so se napolnile s solzami, ko je pridušeno odvrnila:

— In vendar sem nedolžna. O tatvini ne vem ničesar!

— Vidite, ta vaša trma, ta laž se mora še bolj obsojati kot vaša tatvina. Motite se, če menite, da boste s tem pri meni kaj dosegli. Čez tri tedne je prvega, prav za veliko noč. Do tedaj glejte, da zginete!

Pokazal ji je hrbet.

— Da, preje bi šla, a ostala bom dotlej, morda se mi le posreči dokazati mojo nedolžnost, je odgovorila Klara in potrta zaprla za seboj vrata.

— Mama, Klara ni tatica, veruj mi! je hitel mladi Filip, ki se je vrnil 14 dni pred Veliko nočjo domov.

— Saj je vendar dokazano, je uporekala gospa Mrakova sedeča v visokem naslanjaču vsa bela in svetla v siju mlade zore, ki je sipala skozi okno svoje mlade sije in jo obzarjala.

— Jaz jo ljubim in zasnovil jo bom!

— Ne uniči svoje in naše sreče! Sam veš, da taka ženska nima prostora v naši pošteni hiši!

Sin ni oporekal. Vedel je, da je vsak zagovor zaman in odhitel je po stopnicah v trgovino pozdraviti uslužbenke. Ko je podal roko Klari, je zardeala. Začutila je v desnici listek, ki ji ga je stisnil in hvaležno ga je pogledala. Da, on je pač že vse izvedel, toda verjel ni, ji je švignilo v glavo.

Mladenič je kmalu odšel, a sama je prečitala listek:

— Vem, da nisi krival Zvečer Te pospremidomov, da vse premisliva. Pozdravljen Tvoj Filip.

— Kar vedro vode mi zlij na glavo, da se misli razbistre, kajti nobene pametne se nisponimni, je smehljaje dejal mladenič svoji izvoljenki.

— Vedro? je vprašaje ponovila Klara in se potrkala s prsti po čelu. Morda si mi ravno s to besedo pomagal, da mi je prišla prava misel, je odvrnila dekle in jela staršema in Filipu nekaj zaupljivo pripovedovati in razlagati.

— To pa ni napačna domneva, jo je pohvalil mladenič, ko je kmalu nato odhajal domov.

— Veiki petek! Iz stolpov so zabrnele ragle in oznanjale opoldansko uro. Trgovine so se počasi praznile in zapirale.

Komaj je Klara zaklenila vrata vpricho šefa in hotela oditi, je že prišel čistilec oken s

(Nadaljevanje na prihodnji strani spodaj)

Vstajenja dan

Zgrni mlado se zelenje,
skalni grob je zdaj odprt!
On je vstal in šel v življenje,
v mrak beži pogubna smrt.

Zaduhtite Mu svetlice,
vstal iz groba je častit;
zarja Mu obseva lice,
rane krije sončni svit.

Pojte Mu krilatec drobn
pesem gajev in poljaj,
ker še vedno svet hudobni
vpilje: »Križaj, križaj Galc

Vsa priroda se prebujaa,
mnog: src pa le še spi...
O zapojte: »Aleluja!
in vstanite tudi vi.

Sveti Sonce z visočine
na velikonočno plan! —
Smrti senca naj izgine,
tije naj vstajenja dan.

svojim pomočnikom. Mladenka mu je le nerada odprla, ker ji je bil mladi vsiljivec zopern, saj ji še na cesti ni dal miru, če jo je srečal in neke nedelje se ji je siloma hotel pridružiti, ko je šla na sprehod.

— Le odprite gospodu! je ukazal šef in odšel.

Odklenila je vrata in odhitela. Pa ni šla daleč. Že ji je prišel nasproti gospodarjev Filip. Pokimala mu je in takoj je vedel kako in kaj.

Le četrť ure se je mladenka zamudila in že je bila spet v trgovini.

— Nekaj sem pozabila, je omenila Ciku in hitela k svoji blagajni.

Cik jo je le mimogrede ošvrknil nejevoljno z očmi in se potem lotil manjše kipe, dočim je večjo čistil njegov pomočnik.

Ko sta delala je ona hitela mimo in bežno le trenutno dvignila cunjo pri velikem vedru, ki je stalo nekoliko na stran in sta ga čistilca pač potrebovala. Hitro je cunjo spet spustila in hitela v ozadje, kjer je pozvonila.

Že je prihitel šef s sinom, a od druge strani pa stražnik, kajti vsi so bili že pripravljene in samo čakali na njen znak.

Zdaj je stari šef debelo zijał. Čistilca sta imela še dve vedri, a v obeh so že bile nalotene razne delikatose, dočim je v veliki kebljici na dnu široko ždela velika šunka.

— Nisem in nisem mogel kaj takega verjeti, tudi spomnil se nisem na ta dva ptiča, se je opravičeval šef in skoraj v zadregi pogledal Klaro.

Ko pa je zvečer sedel pri večerji, je predlagal, naj bi vse, kar sta nakradla čistilca, ki bosta Veliko noč pač praznovala v zaporu, poslali za praznike Klari in njenim staršem.

Mladi Filip je molčal. Za Veliko soboto je pa šel k očetu in mu odkrito dejal:

— Poštenjak si in dobro veš, da krivice, ki se je storila gospodični Klari, tista naša da-

rila ne bodo zabrisala. Dovolj mi, da mladenko snubim pri njenih starših!

— Ti pa znaš izrabiti priliko, je počugal oče sinu, a na velikonočno nedeljo je sam snubil Klaro za svojega Filipa.

Tisti prazniki so bili za obe družini pač najsrečnejši, posebno pa za Klaro, ki je zdaj še hvalila Boga, da ji je poslal to nesrečo, ki ji je pač največ pripomogla do ženina.

RAZNO

L. Ganghofer:

17

Martinj klošter

Roman iz začetka 12. stoletja

Poslovenil Blaž Poznič

S hripavim krikom se je vrgel ribič na kolena in iztegnil obe roki čez enodebelnik ven v temo; njegovi prsti so še ujeli rob tonečega čolnčiča. Tedaj je zavreščala Reka: »Pomagaj mi, ujela sem jo!«

»Rotical Rotical« Zigenotove roke so se potopile v kipeč val, začutil je zamaž v roko in hlasično po njej. Ihteč glas, potem je stal v čolnu, dvignil z drhtečimi rokami sestro k sebi in jo položil nato Reki v naročje. Nobene besede ni spregovoril, le stok se mu je izvil iz težko dihaajočih prsi.

Čoln je z obodom treščil ob skalno steno. Zigenot je omahnil — toda njegove roke so že ujele veslo; odbil se je od stene, in v silnih zamahih je gural gugajoči se čoln skozi vihar in valove. Če je blisk ognjeno razžaril vodo, je videl v enodebelniku pred seboj sedeti Vacemanovo hčer z bledim, okamenelim obrazom, okoli katerega so se od vetra razpuščeni lasje zvijali kakor rdeči zublji; in pred njo je na dnu enodebelnika ležala Edelrota, oklepajoč se Reke okoli ledij, pritiskajoč obraz v njeno naročje, pridušeno ihtel v pljunkajoči vodi, ki so jo nametali valovi v čoln.

V kočju, ki je obdajalo Tresov otok, je enodebelnik zastal; toda sunek z veslom ga je zopet oprostil — in zdaj so rdeče razsvetljena vrata ribičeve hiše kazala v temi pot protirodu. Ko je dekla na obrežju čula tleskanje čolna, je prodirno kriknila in stekla proti hiši.

Škripač je zavozil enodebelnik na pesek in val ga je zagrnil. Zigenot je skočil na breg; skrbneče se je sklonil čez Edelroto, jo objel z obema rokama in dvignil sestro, ki se ji je z obleke scejala voda, k sebi na prsi. Vacemanova hči je vstala in skočila iz čolna. Prižela si je roke na prsi in zastrmela tja čez hrumeče jezero. Jarko se je posvetil blisk.

»Reka!« je zaskrbelo Zigenota. »Ali te kaj boli? Ali se ti je kaj zgodilo?«

»Meni? Ne!« je trdo odgovorila. »Toda svoja kragulja sem izgubila. Zanju mi je žal bolj, kakor bi mi bilo zame.« Okrenila se je, in se med bobnečim gromom namerila proti viharno šumečemu drevju.

»Reka!« je zavpil za njo ribič. »Ali nočeš počakati, dokler ne pridem z baklo?«

»Našla bom pot sama!«

Zigenot je tesneje prižal drhtečo sestro k sebi, in jo urno odnesel v hišo. »Mati!« je zaihtela Edelrota, ko jo je brat spustil na tla; zgrudila se je pred materjo na kolena in se ji privila na prsi, globoko sopeč, kakor bi se čutila šele sedaj varno in rešeno. Mahtilda je objela svojega otroka, pritisnila lice na Rotičino glavico in jokala od vročega veselja.

Zigenot je strmel vemo na obe; bil je prstenobled in njegove oči so gorele. Tedaj ga je prijela mati za roko, jo stisnila in se mu nasmehnila; on je pa odmaknil roko in odkimal. »Otroka sem ti domov samo prinesel, rešila ga je Vacemanka!« Pograbil je dolgo borovo baklo, ki je slonela tam v kotu, jo prižgal na ognjšču in zapustil izbo. Žureč se je prispel do brvi čez Aho. Držati je moral plamenico daleč od sebe, da bi mu vrtinci viharja ne zanašali buhtečega ognja v obraz. Ko je stopil v temni les, je pri svitu plamenice ugledal stopati med drevjem Vacėjovo hčer — šla je po stezi, ki je vodila do skalnih

Krojači v številkah. Nek predariski krojaški pomočnik se je dalje časa trudil, da je izračunal število šivov, ki so potrebni za moško obleko. Za moško obleko errednje velikosti je treba skupno 74.398 šivov, in sicer 35.579 šivov z ročno in 38.719 šivov s strojno šivanko. Za sukničje je največ dela, ker je treba zanj 22.014 ubodov, največ z ročno in 20.279 s strojno šivanko. Hlače zahtevajo »samo« 7786 ročnih in 10.948 strojnih šivov. Ob teh številkah šele vidimo, koliko podrobno delo vršijo krojači.

V belgijskem Congu v Afriki pridobivajo najboljše rudo za radium, najdražjo kovino na svetu, ki jo rabijo v zdravstvenih svrhe. Iz enega vagona te rude se pridobi samo 1 gr radiuma, ki je pa vreden lepo vsoto 70.000 dolarjev.

Razburjen. Zdravnik: »Varovati se morate vedno, da se ne razburite.« Bolnik: »Ali še kaj drugega, gospod zdravnik?« Zdravnik: »Potem pa piti smete samo vodo!« Bolnik: »To mi je nemogoče, že misel na to me razburja.«

PO DOMOVINI

Iz raznih krajev

Vransko. Proračun združenje občine Vransko za leto 1937-38 predvideva skupno 179.795 Din izdatkov in ravno toliko dohodkov. Izmed raznih postavk je določeno za vzdrževanje in popravilo občinskih cest ter mostov 16.500 Din, za občinski ubožni sklad 25.000 Din itd. Kako dobro gospodarji novi občinski odbor, se vidi iz tega, da je kljub visokim izdatkom, ki so za veliko združeno občino potrebni, znižal občinske doklade na 80%, dočim so znašale dozdaj za bivšo trško občino 88% in bivši občini Jeronim in Prekopa pa 85%. In vendar je pri tem ostal še ves pribitek iz prejšnjega proračuna, ki znaša okrog 80.000 Din, nedotaknjen in se bo lahko porabil za odplačilo dolga za vodovod. Iz tega se vidi, kako prazen je bil strah tržanov pred združitvijo vseh bivših občin v eno, češ, da se bodo potem zaradi združitve morale zvišati občinske doklade. Zgodilo se je ravno obratno. Ravno tako pa zdaj lahko okoliščini vidijo, da je bil svoj čas navadni trški sluger, češ, tržanom boste morali pomagati plačevati dolg za vodovod, če se boste združili s trgovci. Ključno temu dolgu so se doklade še lahko znašale. Kakor kaže, bo vodovod skoraj v dveh letih plačan, ako ne bi prišlo kaj urednega vmeša. Za kratek pregled zadostuje, da lahko vsak spozna, da znajo tudi »hrilovci« — kakor se nekateri tržani zasmehljivo izražajo o novem občinskem odboru — zelo dobro gospodariti na občini. To bo moral vsak pameten človek priznati, kdor seveda ne gleda na občinsko gospodarstvo skozi črna strankarska očala, ki mu ne dopuščajo, da bi tudi nasprotniku, če dobro gospodarji, priznal uspeha. Zato so voliči lahko zadovoljni, da so pri preteklih volitvah zagupali vodstvo občine Pečovnikovi listi.

Raka pri Krškem. V nedeljski večer, ko se je prvič oglašal misijonski zvon, je začelo v zaton življenjske sonce 66letnemu Alojzu Obrč iz Zabukovja. Bil je več let privezan na bolniško posteljo. Ohranimo pokojnika, ki je bil v življenju vedno pripravljen priti na pomoč bližnjemu, v blagem spominu! — V Brezju pa je umrla Anto-

nija Škulj. Večni mir! — Misijona smo se kar lepo udeleževali. Naj bi gorečnost, ki je v teh dneh vzplamela, tudi trajna ostala ter rodila bogate sadove. Gg. misijonarjem za njihov trud in žrtve naša prisrčna zahvala! — Blagoslovljene Velikonočne praznike želimo potem »Domoljubac« vsem prijateljem. Onim pa, ki jih bodo praznovali ločeni od domačega krova, kličemo še prav posebej: Vesela Aletuja!

Roza. V nedeljo, 14. t. m. je po daljši bolezni umrl v 83. letu starosti Peter Svetila, po domače Dimec, na Rovih. Bil je samski, ogleden in napreden gospodar, od vseh spoštovan in globoko vereen. Dokler je mogel, je del vsak dan v cerkev, četudi bolehen in z veliko težavo. Naročnik »Domoljuba« in »Bogoljuba« je bil od začetka in jih je skrbno prebiral, dokler mu niso njegove oči opešale. Od ustanovitve, skozi 40 let je bil član naštevstva domačih hranilnice in zadržane elektrarne. Posebno ljubezen in skrb je imel do domače farne cerkve, veliko je štrvala za lepoto hiše božje, pred tremi leti je dal na svoje stroške preslikati. Njegovo delo je veliko fajno bandero in umetniško na steklo slikano okno v prezbiteriju. Kadar je bila le kaka potreba pri cerkvi, je bil on prvi, ki je pomagal. Pa tudi do revežev je bil zelo usmiljen. Skoro ni bilo tedi, da bi eden ali večih se več revežev ne prenočevalo pod njegovo streho. V nebesih so zapisane vsa njegova dobra dela in Bog mu jih je gotovo bogato poplačal, vsaj se je dobro pripravil na ločitev iz tega sveta. Vsi ga bomo ohranili v dobrem in trajnem spominu.

Št. Janž na Dolenjskem. V ponedeljek, dne 15. marca je v Orehovi umrl Lamovec Jernej, ki je dalje časa bolehal, vendar pa potrpežljivo prenašal bolezen. Bil je dalj časa odbornik bra-

nilnice, nad 30 let vnet cerkveni pevca in odločen mož krščanskega mišljenja ter naročnik same katoliškega časopisa. Štrom domovine je imel prijatelj, ki so ga poznali kot gostoljubnega, veseliga ter značajnega človeka. Vsem, ki so ga poznali, priporočamo, naj se ga spominjajo v molitvi.

St. Jernej. V sredo, dne 10. marca je umrla na Mokrem polju Penca Marija v starosti 90 let. Bila je vzorna krščanska mati, ki je vzgojila šest otrok. Pokojni sin Janez, ki je padel v svetovni vojni, je bil več let pred vojno načelnik »Orlac«. »Domoljubac« so imeli ves čas naročenega. Pokojna mati je rezala kruh mnogim revežem, ki so je hvaležno spominjali. Bila je delavna in je pridobila s pridnostjo lepo premoženje. Dana je imela nad eno uro v cerkev, ni nikdar izostala od službe božje. — Pogreb je pokazal, kako so jo ljudje spoštovali. — V Lardu bo sv. maša na velikonočni ponedeljek ob 10, na kar opozarjamo okolice. — Še nobeno leto ni bilo pri nas toliko mrličev, kakor letos. Umirajo predvsem stari, nekaj jih je pobrala zadnji čas jetika v najlepši dobi življenja. Treba bo več paznje za zdravje.

Beguaje pri Cerkaici. Minuli teden je bil zaključen zimski kmetijski tečaj, ki ga je priredila banska uprava. Bilo je vsega skupaj 14 predavanj, ki jih je občinstvo prav pridno poslušalo in z zanimanjem poslušalo. — Mislili in želeli smo, da bo ob zaključku tečaja podeljeno odlikovanje vzornemu kmetovalcu Francetu Debevcu, posestniku v Begunjah št. 11. Vlada v Belgradu ga je že pred meseci odlikovala za njegovo vzgledno in uspešno delo skoro v vseh panogah kmetijstva. Toda odlikovanje bo prejel priznanje pozneje in ob drugi priliki. Mu bomo pa takrat čestitali. — Kmetijski tečaj nam je pokazal, kako daleč smo že za drugimi, kako se ho treba še učiti in delati, da pridemo z lastnim prizadevanjem in brez tuje pomoči do boljšega gospodarskega položaja in da je to tudi mogoče. Doslej smo se zanašali le na gozdove, zaumarjali pa druge kmetijske stroke, zlasti živinorejo. A gozdovi so večinoma izžrpani in tudi od zvišanih cen nam ne bo dosti pomagano, ker ne bomo imeli kaj prodati. Zato uvidelnejši gospodarji še mislijo za zboljšanje travnikov in za ustanovitve živinorejske zadruge. In prav imajo. Kako lepe uspehe dosegajo »Sadjarsko in vrtnarsko društvo« pod aglinim vodstvom svojega predsednika Ivana Peirča iz Selškega. Še nekaj let, pa bomo imeli sadnja že za izvoz. Tako se bo odprl našemu gospodarsko izmozganemu kmetu nov de-

stolb. Dohitel jo je. »Reka,« je dejal, »čez steno gor, to ni pot za takšno noč!
»Grem, koder je mene volja.«
»Drugkrat, a danes noč!« S temi besedami je prijel njeno roko.

Tedaj je dvignila obraz in okoli ust ji je zdrgotalo; poskusila si je oprostiti roko; toda Zigenot je držal trdno. Potegnil jo je za seboj med drevjem, proti široki jezdni poti. Ko sta nekaj časa hodila, in je Zigenot čutil, da se Reka ne upira več, je izpustil njeno roko. Z visoko dvignjeno plamenico je stopal ob njeni strani. Spregovorila nista nobene besede. Kadeči se smolnati plamen se je zvijal in buhtel in njegova jarka, menjava luč je trepetala po poti in slepivo skakala po temnem drevju.

Vedno huje je bučal vihar, vedno nižje so se podili oblaki, toda dežja še vedno ni hotela biti, ki bi bil strl silo nevihte. Rečina obteka je plahutala in vihrajoči lasje so ji opletali okoli vrata in lice. Večkrat se je pri hoji opotekla, če je sunil in se zagnal vanjo vihar. Potem je dvignil ribič roko, kakor bi je hotel podpreti; a Reka je privila obteko k sebi in se prebijala sama naprej.

Na vrhu pota so se v žaru bliska že pojavili zidovi Vacomanove hiše.

Zdaj je Zigenot čul, da je zaročil in padel dvižni most. Skozi vrata so prišli možje s plamenicami: Rečinski bratje s hlapci; vsem na čelu je hitel po poti Henink.

»Prihajam!« mu je zaklicala Reka nasproti.

Krih in smeh je dobila za odgovor; eni so se kar vrnili skozi vrata, a Henik je zaklical: »Kje se pa mudiš tako dolgo? Oče kolne že ves čas. Kje si bila?«

»Na jezeru!«

»Zdaj v viharju?« Tedaj je Henink v sestrinem nočnem plamenicu spoznal ribiča. »Česa išče pa ta pri tebi?« Reka je molčala. »Ali te je nazadnje celo rošil iz vode?«

»Dak« je dejala Reka in odšla mimo brata.

Zigenot se je bil že obrnil proti domu; vendar je še čul Heninkov smeh in njegove porogljive besede: »Sram te bodi, sestral Kri si od Vacmanske krvi in puščas, da ti pomaga takšen...«

Zigenotova pest je krčevito stisnila plamenico. Vedno hitreje je hodil. Veje, ki jih je ob potu lomil vihar, so mu padale pred noge. Ko je dospel do ahenske brvi, je plamenica dogorela; vrigel je gasnoči ogorek v vrtince potoka in šel v temi čez brv. Kmalu je bil pri domačem platu in je zapahnil vrata s prečnikom.

Izbo je našel prazno. Mati in sestra sta pač že spali. Samo kupček žerjavice je še tlel na ognjišču, in na kamniti mizi je gorela leščerba s sukljajočim se plamenčkom. Poleg svetilke so mu postavili večerjo. Zigenot je ni videl; spustil se je na kraj ognjišča, globoko dihal in strmel v rdeči žar oglja.

Zunaj je besnel vihar, in skozi špranje zaprtih vrat, skozi raze naoknic se je svetil beli ogenj bliskov.

Kakor vojska temnih postav so se valile megle iz jezera in se podile čez obširno dolino proti Untersberku.

V zraku je tužil vihar, v višini gozda je hrumelo drevje, toda v globoko pogreznjeno, z gostim grmovjem ograjeno drago, v kateri sta brata po Svajkerjevem navetu postavila šotora za nočevanje, se je zaganjal veter samo s širto močjo, in poredko se je zgodilo, da je završal iz zraka močnejši sunek in stresel oba šotora. V enem sta si delila brata Svajker in Vampo ozki prostor. Z vilic šotorovih drogov je visela majava lučica in metala svojo motno svetlobo čez pograd z mahovnatim ležiščem obeh bratov. Dolgo zlektnjen, z roko kot blazino pod glavo, je ležal Svajker v zdravem spanju; zbudil ga ni ne grom in ne buč viharja. Samo večasi se je nekoliko zmežljal, rahlo

Pred sodiščem. Čujta, ali je bila tatvina izvršena tako, kakor sem jo opisal jaz? — Tako ne, gospod sodnik, priznam pa, da je vsaj začel mnogo boljši od mojega.

Dogodek. — Operetna pevka Hortense Schneider, ki je umrla v starosti 82 let leta 1920 v Parizu, je bila svoječasno ena najlepših žensk dragega cesarstva. Egipski kediiv Ismael paša je prišel nekoč v Pariz naklati za to, da se z njo seznanji. Prehlad ga je pa prisilil, da je moral v zdravilišče Vichy. Od tu je poslal Schneiderjevi brzojavko, naj ga obišče. Njegov tajnik pa je pismo pomotoma naslovil na g. Schneiderja, lefa slovite francoske tvornice za orožje Schneider-Creusot. Seveda je moč takoj stekel v Vichy momeč, da ga kediiv kičice za sklenitev kakšne masne kupčije. In lahko si mislimo njegovo prasaenčenja, ko ga je vladar sprejel v razkošnem orientalskem oblačilu v dvorani, ki so ga sprejemili v pravi cvetličnjak. Trajalo je nekaj časa, da sta moča ugotovila nesporazum...

Če iščeš ženina. Neke francoske pisateljica sve-

narni vir. Slišno, toda le še v večji meri bi se to delo doseglo pri živinoreji. Pogoji so dani. Zato na delo! — Z velikim veseljem smo pred nekaj tedni donosili novice, da je notranje ministrstvo končno vendar odločilo, da se naša občina razdeli na dva se zopet upostavi bivša občina St. Vid. Le Slovci očitno še pri nemi. Kakor so se posamezne vasi z večino glasov odločile, tako se je zgodilo. Koliko truda, koliko prošelj, potov, stroškov je bilo treba, da se je vsaj deloma popravilo to, kar se je l. 1983 s tako lahkoto iskvarilo proti volji in proti koristim ljudstva. O tem bi nam vedel največ povedati Jakob Kranjc, ki je vodil vso to akcijo za ločitev in končno tudi smagal. Hvaležni smo mu.

Cerkije pri Kranju. V nedeljo zjutraj nam je svon oznanil, da je spet odšel od nas mož izrednega značaja in kreposti, Jernejev oca. Nikdo ni pričakoval, da se bo to zgodilo tako nenadoma. Ranjki Jernej je bil trdna gorenska korenina, mož izredne silavosti in pridnosti. Še do zadnjega smo ga videli delati na polju in na vrtu, da bi mu bil še mlad delavec težko kos. Vsako pomlad je imel opravka po sadovnjakih, nele po domačem, tudi po sosednjih in marsikak lepo vzgojen sadovnjak v vasi se mu zahvaliti njegovi oskrbi. A to pomlad ga je sredi dela poklical k sebi Bog v nebeski vrt, v svoj raj. Pokojni je bil zgleden krščanski mož kremenitega značaja. Delo in molitev je bil njegov življenjski program. Vsako jutro si ga ob zgodnji uri lahko videl, ko je počasi korakal v cerkev in iz cerkve na deio. Brez dela ga nisi videl, razen ob nedeljah in praznikih, tedaj pa vedno le ob dobrem čitju. Katoliški tisk je vedno našel pot v njegovo hišo. Bil je vaa leta član Mohorjeve družbe in prav tako naročnik »Domoljuba«, odkar izhaja. Istotako je zahajal v njegovo hišo nedeljski »Slovenec«. Ko se je v Cerkljah ustanovilo Katoliško izobraževalno društvo, je bil med prvimi člani društva in to tudi ostal. Bil je vedno odločen pristaž katoliške stranke in ko je zadelja njegovega sina usoda katoliških dogodkov, je s ponosom prenašal udarec in bodril njegovo družino. Zanimivo je, da ga pri predzadnjih občinskih volitvah niso pustili na voličke. So pač poznali njegovo zavednost in odločnost. Dasi molčeč in tihi, je bil v družbi zelo dovipen, pri čemer ga je odlikoval njegov pristen in naraven humor. V fari je bil visoko spoštovan in šaljan. Vzgojil je šest sinov in hčera po svojem zgledu in značaju. Kakor je rajni živel, tako je tudi umrl. Še zadnjo noč je kleče premolil rožni venec v pribo družine in ji molil naprej. Ugasnil je med molitvijo, kakor luč, ki dogori... O njegovi pri-

ljubljenosti in spoštovanju, ki ga je užival, je pričal lepi pogreb. Najbolj ganljivo je bilo videti dolgo vrsto mladih vnukov in vnukinj, ki so nosili majhne venčke, splezene iz svončkov in trobentice. Te svetlice je ranjki izredno ljubil; zato pa je bil tudi na odru dobesedno posut v njimi. Odšel je od nas mož korenina, izredno lepega značaja, ki ga bomo težko pogrešali. Naj uživa večni mir pri Njem, ki mu je vdano služil vse življenje!

Dobrova pri Ljubljani. Pred kratkim sta obhajala Franc in Marija Suhadolc zlato poroko. Ker so te vrste jubileji redki, pri nas naprimer že okrog pol stoletja ni bilo nobene zlate poroke, je seveda ta slovesnost vzbudila splošno pozornost. Dasi sta zlatoporočena hotela jubilej obhajati tiho, v krogu svojih domačih, vendar je naš preljubljeni g. župnik uredil tako, da je bila vsa fara deležna te slovesnosti v cerkvi. V nedeljo

pri sv. maši ob 10 je opravil g. župnik zlatoporočni obred in pri tej priliki imel lep nagovor, kjer je stavljal jubilarja za vzor vsem kot zvesta zakonca in z gledna kristjana. — »Domoljub« je še okoli 40 let gost te hiše. Slavljenecema želimo, naj ju še nadalje spremlja božji blagoslov in kličevo: Bog vaju živi še mnogo let!

Bučka na Dolenjskem. Pri nas siino razsaja gripa. Smrt pobira zlasti otroke, matere in stare ljudi. V zadnjem tednu smo imeli kar pet mrličev. Odšli so v večnost: 79 letni pešestnik Matija Matko, mnogoletni odbornik Hranilnice in posejilnice, 84-letni Anton Komijanec, oče našega župana, 47 letna

Rekrutji — 10. april

(Glej drobne novice!)

mati Neža Vene iz Zaboršta, ki je zapustila 5 nedostalih otrok, ter vdovi: 64 letna Neža Krabovec iz Močvirja, in 78 letna »Frahova mati« iz Boške. »Županovega občeta«, žigar sin g. Janko Komljanec je župnijski vikar v Pročni, je požopal g. dekan Anžič ob navzočnosti mnogostevnih, zlasti moških pogrebcev. Konec januarja sta umrli tudi: vzorna kričanska 36 letna mati Alojzija Hočvar, soproga železničarskega upokojenca, ter dobra 92 letna Apolonija Povha, dobrotnica farne cerkve. — Naj vsem sveti večna luč! — Na pustno nedeljo so naši fantje igrali igro »Boljša je kratka sprava, nego dolga pravda«, dekleta pa so uprizorila trojedanko: »Nevesta iz Amerike«. Obe predstavi sta se zelo posrečili in želi obilo odobravanja. Za belo nedeljo se pripravila Materinska proslava z igro »Po trnju do cvetja«. — Krajevna organizacija JRZ je imela 28. februarja svoj letni občni zbor, na katerem je poročal o političnem položaju naših okrajnih županske zveze g. inž. Likar iz Kostanjevice. Na shodu je bilo navzočih tudi več nasprotnikov, ki so pritrjevali izvajanju g. govornika...

Lipovec. Mi se bolj malo oglašamo, dragi »Domoljub«, a enkrat pa le prepusti malo prostora za nas. Radi bi namreč povedali, da smo tudi mi deležni javnih del, česar doslej še nismo imeli. Gradi se sredi vasi velika cisterna, kar bo za nas velika dobrota. Ob mali suši že smo morali po vodo v Dolenjo vas, ki sicer ni dosti prida, a boljše je nekaj kot nič. Nova naprava pa bo ustrezala cel vasi z vodo in bo pomoč v slučaju ognja! Vse to nam je oskrbel gosp. Škulj, bivši narodni poslanec, ki je izpoloval v Beogradu 70.000 Din za nas! — Vaa vas mu ohrani trajno hvaležnost! Z delom smo pričeli!

Dolenja vas. Letos smo se že vnaprej bali pomladnih povodnj, ki vsako leto napravljajo silno škodo. Zares so pridre vode, a mesto žalosti in strahu pred škodo, smo letos občutili veselo iznenadenje. Naprave namreč za omiljenje takih povodnj so se tako dobro izkazale, da smo bili presenečeni. Požiralniki so prestregli mnogo vode, drugje pa je ostala voda za novimi nasipi. Voda se ni razlila kot navadno po polju, v Rakitnici je stala za 40 cm nižje kot doslej. Kdor je videl silno opustošenje, ki so ga take vode napravljale na dolenjskem, prigoriškem in rokiškem polju, more prečeti korist takih naprav. Seveda ni še vse izvršeno! Treba bo še poglobiti strugo in napraviti

tuje nevestam, naj sledeče presoajo svoje žene: Ponudi ženi eno cigareto in glej, kako bo z njo ravnal. Če jo zrahlja in šele po malem odmoru prižge, je natančen in previderen človek. Če vstane cigareto globoko v usta, je nezavpljiv in vdan dvomom. Če rabi zanjo posebno cevko, je nežen, pa tudi ošaben. Če mu med kajenjem ugane, je netočen plačnik. Če med kajenjem zaspi (1), je miroljuben in dolgočasen. Če nima sam cigarete in kadi, je ali revež ali potratnež. Če nima sam cigarete in tudi ne kadi, je — pravi ženin.

Sovjetski humor. Kmet gre v cerkev. Sreča ga komunist in ga vpraša, za koga mišl moliti. — Za sovjetsko vlado. — Prejtnje čase pa si kajpada molil za carja? — Jaso, za carja. — In ti veš, kaj se je z onim, ki ti molil zanj, zgodilo? — Vem, prav zato pa hodim v cerkev...

Dobri prijatelji. »Odkar je Martin zgubil vse svoje premoženje, je zgubil polovico prijateljev.« In druga polovica? »Ti že ne veda, la je prišel ob vse.«

zasmrčal in potem zopet tiho spal. Brat Vampo pa ni mogel zatisniti očesa. Sedel je na mahasti postelji, kolena sključena k sebi, roke sklenjene okoli nog; včasih je v prvem dromcu pač nekoliko kinknil z glavo, toda če je počil in zabobnel grom, je zopet široko odprli oči in zagodrnjal predse: »Tako vreme! Ne, tako vreme!« Vedno češče je škilil proti spečemu bratu. Ko je Švajker zdaj začel v sanjah celo govoriti in se polglasno smejeti, ga je Vampo sunil v rebra.

»Hola! Ze grem! Ali k zornicam?« je bebljal budeči se Švajker, sedel pokoncu in si mel oči; tedaj je spoznal, kje je. »Zakaj si me zbudil?«

»Ker mi je dolgčas.«

»Pa spii!«

»Kako neki naj spim pri takem tresku in ropotu?«

»Boš brž videl!« In Švajker se je zopet zleknil.

Toda Vampo ga je pocukal za rokav. »Til! Kaj se ti je pa prej sanjalo? Moralo je biti nekaj prav zabavnega!« Švajker je namrščil obrvi. »Da, res, kaj se mi je sanjalo!« Dvignil je glavo in si jo podprl z roko. »Zdelo se mi je v sanjah, kakor bi bil storil velik greh. Kaj je bilo, tega več ne vem... a biti jo moralo nekaj prav grdega, zakaj od samega strahu sem se zgrudil in bil pri priči mrtev.«

»Bežil!«

»Da, prav res... in tedaj je zagrmelo, kakor bi treščilo, in prsi so se mi razpočile, kakor bi bile štruca v peči, in iz tiste luknje je sfrlela moja duša v višave. Kakor bel golobček je bila videti, a imela je ogabno črno liso na sredi... veš, od greha pač... in vedno više je plavalala sobi skozi oblake, in zdajci sem bil v rebesih.«

»Bežil! In kako je bilo tam?«

»Lepo pač. Kako pa naj bo drugače v nebesih!«

»Seveda, seveda!« Brat Vampo se je še bolj zgrudil

vase. Zdaj je imel, česar si je bil želel — prijetno kramljanje! »A dalje! Kaj dalje?«

»Lepo je bilo, da! Ljubi Bog pa, veš, me je pogledal, povem ti, da je moja uboga duša trepetala do zadnjega vlakenca. In kakor bi grmelo, je govoril: 'Ti, zemeljski črv', je dejal, 'ne boš zveličan in nobene drobtinice mojega nebeskega kruha ne boš užil, dokler se ne spokoriš za svoj grdi greh!' Brat, takrat me je popadla groza in strah. Povzdignil sem roke in sem zaklical: 'Ah, Gospod Bog, kaj naj storim za pokoro?' In tedaj je rekel... Švajker je zmajal z glavo in se smejal. »Le kako moreš kaj takega sanjati!«

»Govori vendar, kaj je rekel?«

»Rekel je: 'V pokoro za svoj greh moraš packo čisto umiti!'«

Tedaj se je tudi Vampo glasno zasmejal; zakaj vedel je že, koga je menil brat s tem krepkim vzdevkom.

»In tedaj se mi približa sveti Peter in me sune, da sem na splav zletel iz nobeskega kraljestva... in potem sem se prebudit!«

»Zaradi sunka, brat, to se ujema! Tega si v resnici čutil!« se je hihetal Vampo.

»Kaj praviš! Česa človek ne sanja! Toda sanje morajo vendar nekaj pomeniti?« Brat je tuhtal. »Čisto umiti?... Ljubi Bog pač ni mislil na zunaj... On gleda le na znotraj. Seveda, seveda, v packini glavici mora biti grozno od samega praznovanja in poganstva!« Z vzdihom je pritisnil glavo v mah.

»Kaj momljaš venomer? Govori vendar glasno!« se je hudil Vampo, toda zamožkel grom je zadušil njegove besede.

Zašumotelo je zunaj po platnu. Švajker je dvignil glavo in poslušal. »Kaj je?« je zavpil.

(Dalje prih.)

nove nasipe, a začetek je dober. Zato je bilo odobranstvo občinskega odbora k gosp. banu dr. Natlačanu, da se mu zahvali za podporo, ki jo je naklonil naši občini. Zastopstvo občinskega odbora je gosp. banu v znak hvaležnosti izročilo sklep občinskega odbora, kateri je gosp. banu podelil častno občinstvo s častno diplomo, ki je krasno delo grafika gosp. Gladnika v Ljubljani. Gosp. ban je oboje sprejel in obljubil, da se bodo reguirijska dela na našem polju nadaljevala. Pa tudi znak hvaležnosti za pomoč pri elektrifikaciji naših vasi in krepke akcije v zadevi agrarne reforme smo poklonili gosp. banu dokaze svoje hvaležnosti. Vsi občani so zadovoljni z ukrepom občinskega odbora, da smo dobili vrhovnega šefa državne uprave dravske banovine za našega občana!

Iz naših društev

Dobrova pri Ljubljani. V nedeljo 14. marca smo imeli lep zaključek desettedenskega gospodinjstva tečaja, ki ga je pod vodstvom Kričanske ženske zveze priredilo naše prosvetno društvo. V Domu je bila velika gospodinjstva razstava. Dvorana je bila okusno okrašana in vsi smo se čudili, kaj vse so naša dekleta v kratkem času naredile in koliko so se naučile. Posebno pozornost so vzbujala lepa ročna dela, ki so zavzemala kar polovico dvorane, dalje lepi gospodinjstveni izdelki in tako naprej, vse je pričalo o resnem in smotrenem delu. Le škoda, da je ves dan deževalo kakor za stavo in zato obisk ni bil tako velik, kakor bi lahko bil. Tečaj je z vso spretnostjo in veliko požrtvovalnostjo vodila gđ. Palonca Bergant iz Komende, za kar naj ji bo tudi na tem mestu izrečena iskrena zahvala, pa tudi vsem, ki so pri lepo uspelem tečaju pomagali. Ta tečaj je bil pri nas to pot prvič, pa upamo, da ne zadnjič, marveč da bomo nadaljevali takoj prihodnjo zimo.

Rekrut! — 10. april

(Glej drobne novice!)

Sv. Helena. Slov. kat. izobr. društvo je predteklo nedeljo uprizorilo misterij »Slehnika«, s katerim je bilo občinstvo tako zadovoljno, kakor se z nobeno igro. Na splošno želimo bomo »Slehnika« ponovili na Velike nedelje ob 3 popoldne v cerkveni dvorani pri Sv. Heleni. Ponovno vabimo vse, da pridete v nedeljo polnočevitveno, ker vam ne bo žal. Pridite Vstopnina mižana.

Sostro. Prosvetno društvo uprizori 28. marca ob 3 popoldne in ob 8 večer igro »Prva legija«.

Rekrut! — 10. april

(Glej drobne novice!)

dramo iz jesnitakega življenja v 11 slikah. Ker je veliko zanimanje zlasti za popoldansko predstavo, si rezervirajte vstopnice v predprodaji. Vabljeni si rezervirajte vstopnice. O božiču smo imeli velike priprave za božično igro »Kralj z nebes«. To je bilo igrano v veliko zadovoljstvo vseh gledalcev. Sedaj bomo igrali že tretje leto pasijonsko igro »V času obiskavanja«. Pripominjamo, da bomo letos igrali samo dvakrat, in sicer: na veliko nedeljo od pol 8 in na belo nedeljo od pol 3. Zato si preskrbite takoj vstopnice v predprodaji pri g. Petriču v Blatni Brezovici, da ne bo prevelikega navala in da morda nekateri sploh ne bi dobili prostora.

Horite. V nedeljo 14. marca je gostoval v našem društvu cerkveni pevski zbor iz Oviših. Pokazal nam je pevsko prireditev s prav pestrim sporedom. Zapeli so nam več prav lepih narodnih pesmi. Prireditev je uspeła proli pričačkanju v splošno zadovoljnost. Na koncu vsake je občinstvo živahno ploskalo. Nekateri pesmi je zbor moral ponoviti. Za vse to moramo izreči javno zahvalo pevskemu zboru in pevovodji. Želimo, da bi tudi domači pevci nastopili na taki prireditvi.

Turjak. »Ljubavi cvet je zamorenec, tako se glasi naslov igre, ki jo uprizori na velikonočno nedeljo ob 3 pop. v prostorih narodne šole v Turjaku prosvetno društvo Turjak. Gledalce bo gotovo zanimala posebno še zato, ker je zgodba iz naših krajev. Pridite v velikem številu, ne bo vam žal. Vstopnina običajna. Pridite tudi okoličani in naspoinite dvorano do zadnjega količka.

Horje pri Bledu. Katoliško bralno društvo uprizori na velikonočno nedeljo ob pol 4 pop. v Gorjanskem domu lepo igro »Podrti križ«, h kateri vabimo tudi okoličane. — Fantovski odsek priredi na belo nedeljo svojo prvo akademijo z bogatim sporedom. — V tujo zime smo ukrenili vse potrebno za ustanovitev Elizabetine konference za župnijo Horje. Pripravljani odbor vodi vse priprave za ustanovni občni zbor. V korist te ustanove se je tudi uprizorila v Gorjanskem domu igra »Poulični otroci in je že dana možnost, da bodo potrebni za Veliko noč dobili nekaj darov.

Mokinje. Na belo nedeljo, ko je pri nas »Zegnanec«, uprizori naše Prosvetno društvo veselo igro »Štric v loplicah«. Skrb »štricat ho, da bo vsak udeležene našel dovolj poštene zabave. Začetek ob 4 pop. Šolska mladina pa nastopi 28. aprila s proslavo Materinskega dne. Na sporedu so poleg primerne igre tudi deklamacije, govor in pelje.

RADIO

Vsak dan: 12 Plošče, 12.45 Vreme, poročila, 18 Čas, spored, obvestila, 13.15 Plošče, 14 Vreme, borza, 19 in 22 Čas, vreme, poročila, spored, obvestila.

Četrtek, 25. marca: 9 Čas, poročila, spored, 9.15 Plošče, 9.45 Verski govor, 10 Orgelski koncert, 10.45 Plošče, 11.30 Otroška ura, 12. Rađijski orkester, 16 Pomlad v vrtu, 16.30 Koncert Akademikejskega pevškega kvinteta, 17 O pasijonski procesiji v Škofji Loki, 17.30 Popoldanski koncert, 19.30 Nac. ura, 19.50 Plošče, 20 Trpljenje Gospodovo, 21 Plošče, 21.15 Cerkvene pesmi, 22.15 Citraški koncert. — Petek, 26. marca: Opoldanski spored odpade, 19.30 Nac. ura, 19.50 Plošče, 20 Zalostinke, 20.20 Rađijski orkester, 21.15 Koncert religiozne glasbe. — Sobota, 27. marca: 16.30 Prenos vstajenja iz trnovske cerkve, 19.10 Plošče, 19.30 Rađijski orkester, 21 Reproducičan koncert na orglah, 21.15 Velikonofne pesmi, 22.15 Pihalni kvartet. — Nedelja, 28. marca: 9 Kvartet pozavn, 9.30 Plošče, 9.45 Verski govor, 10 Prenos cerkvene glasbe, 11.15 Plošče, 11.30 Otroški nastop, 12 Klavirski in orkestralni koncert, 13.15 Orkestralni koncert, 16.00 Plošče, 17 Opertni šramel kvartet, 18 Janex Jalen: Dom, zvočna igra, 19.30 Nac. ura, 19.50 Slovenska ura, 20.30 Koncert vojaške godbe, 22 Našim izseljencem: Zvonjenje in prilikačkanje iz naših cerkva, 22.10 Trnovski cerkveni zbor, 22.30 Govor ministra dr. Miho Kreka, 22.40 Slovenske narodne, 23 Recitacija, 23.10 Rađijski orkester. — Ponedeljek, 29. marca: 9 Plošče, 9.15 Prenos cerkvene glasbe, 9.45 Verski govor, 10 Koncert podbe »Sloga«, 11.30 Otroška ura, 12 Reportaža iz Planice, 16 Operetni venčki, 17 Kmetijska ura, 17.30 Koncert operetne glasbe, 19.30 Nac. ura, 19.50 Zanimivosti, 20 Veselje domače, 22.15 Podoknice. — Torek, 30. marca, 18 Rađijski orkester, 18.40 Liberalna struja v islamu in odpor proti njej, 19.30 Nac. ura, 19.50 Zavavni zvočni tednik, 20 Pevski koncert g. Marijana Rusa, 22.15 Instrumentalni dueti. — Sreda, 31. marca: 18 Mladinska ura, 18.40 Dolenjska Sava, 19.30 Nac. ura, 20 Prenos iz ljubljanskega opernega gledališča.

k »Vigred«, ženski list prinaša razprave in razgovore o vseh vprašanih, za katere se mora danes zanimati sleherna slovenska katoliška žena in dekle. Vigred izhaja mesečno na 40 straneh in stane za celo leto samo 25 Din. Naroča se pri upravi Vigreda, Ljubljana, Masarykova cesta 12.

W Hauff — I. O.:

Pravlice

Jaz sam sicer živim samotno in brez veselja, vendar je moja dolžnost in tudi moja služba to zahteva, da povabim sem ter tja mnogo gostov. Ob takih prilikah boste namesto mene vse oskrbeli; lahko povabite svoje prijatelje, kogar le hočete, razume se, da na kaj boljšega kot na melone. Mladega trgovca tu seveda ne smem odtegniti njegovi trgovini, ki mu donša denar in čast; toda vsak večer vam stoje na razpolago, moj mladi prijatelj, pesalci, pevci in muzikanti, kolikor boste hoteli. Naj vam zaigrajo in zaplešejo, kolikor vam srce poželi. In vi, < je dejal slikarju, > boste videli tuje dežele in si boste bistrili oko z izkušnjo. Moj blagajnik vam bo dal za prvo potovanje, ki ga lahko jutri nastopite, tisoč zlatov; poleg tega dobite dva konja in enega sužnja. Potujte, kamor vas srce žene, in če boste kaj lepega videli, naslikajte tisto zame.<

Mladenci so stali presenečeni, nemi od veselja in hvaležnosti. Hoteli so poljubiti tla pred nogami dobrotljivega moža, ki pa tega ni dovolil. >Če se morate komu zahvaliti, se zahvalite temu modremu možu tukaj, ki mi je o vas pripovedoval. Tudi meni je s tem napravil veselje, da sem spoznal širi živahne mladence vaše vrste.<

Derviš Mustafa pa je odklonil zahvalo mladencev. >Vidite,< je dejal, >kako se ne sme nikoli prehitro soditi; ali sem vam preveč povedal o tem plemenitem možu?<

»Poslušajmo zdaj povest še enega izmed sužnjev,

ki so danes prosti, < mu seže v besedo. Ali Banu in mladenič predno na svoje prostore.

Oni mladi sužnji, ki so ga bili vsi kar najpazljiveje motrili zbog njegove rasti, lepote in pogumnega pogleda, je zdaj vstal, se priklonil pred šejkom in začel z blagodnečim glasom tako-le govoriti:

Kako se je godilo Almanzorju.

Gospod, možje, ki so pred menoj govorili, so pripovedovali raznovrstne čudne zgodbe, ki so jih bili slišali v tujih deželah; sram me je, da moram priznati, da ne vem ne ene pripovedke, ki bi zaslužila vašo pozornost. Toda če vas ne dolgočasim, vam hočem pripovedovati čudovite doživljaje nekega mojega prijatelja.

Na tisti alžirski roparski ladj, s katere me je osvobodila vaša dobrotna roka, je bil mlad mož moje starosti, ki se mi ni zdel rojen za suženjsko obleko, ki jo je nosil. Ostali nesrečniki na ladj, so bili ali surovi ljudje, s katerimi ne bi rad skupaj živel, ali pa ljudje, kojih jezika nisem razumel; zato pa sem se rad pridružil mlademu možu, kadar sva imela kako prosto urico. Imenoval se je Almanzor in je bil po svoji izreki Egiptčan. Razgovarjala sva se prav prijetno med seboj in sva se nekega dne domislila, da bi si pripovedovala najine doživljaje; pri tem se je pokazalo, da so bila doživljaji mojega prijatelja vsakakor mnogo bolj zanimivi kakor moji.

Almanzorjev oče je bil imeniten mož v nekem egiptčanskem mestu, čigar imena mi ni povedal. Dnovi otroške dobe so mu tekli v brezskrbni veselosti, obdajal ga je ves zemeljski blišč in udobnost. Pri tem pa vendar ni bil mehkužno vzgojen in zgodaj se je

RAZNO

Zveza proti preklinjanju. Pred 13 leti je bila taka zveza v Italiji ustanovljena. Da je bila potrebna, vsak ve. Kajti Italijani so znani kot preklinjavci najgrše vrste. V čast Mussoliniju je treba priznati, da je sklenil ta madež zbrisati s svojega naroda. Prizadevanja te zveze, ki že delj časa obstoji, je tudi s svojimi odredbami podprl. Kot ve poročati vatikanski list »Ceservatore Romanov«, je ta zveza dosegla lepe uspehe. Se večje kot je prvotno nameravala. Odvadija je narod ne samo tistega grdega preklinjavca Boga, Marije in svetnikov, ampak tudi umazane govorenja in raznih preostalkih izrazov, ki so mu bili prej vsakdanja zabela medsebojnega občevanja. Vzpostavljeno po teh lepih vsehilih je romunsko poslanstvo pri sv. stolici oz. njegov duhovni svetovalec zaprosil za pravila te zveze, da jo tudi v Romuniji vpelje. In še marsikje bi bila potrebna, ne najnazadnje pri Slovenih, zlasti v povojni dobi. Kar so Italijani za-

RAZGLED PO SVETU

Bratomorno klanje v Španiji

Če smemo verjeti poročilom španskih komunistov, se jim je pretekli teden na bojišču severno od Madrida in Gvadalahare sreča nasmejala. Zakaj poročajo, da so osvojili že skoraj vse ozemlje, ki je bilo padlo v roke nacionalistov pri zadnji veliki Frankovi ofenzivi.

Nacionalisti sami priznavajo umik svojih čet iz Brihuege in Trihueke, sklicujoč se na strategične razloge in na deževno vreme, ki onemogoča boje v velikem obsegu. Nacionalisti poročajo dalje, da so nacionalistični oddelki po strašni borbi odbili napade boljševiskih čet.

Zrtve so na obeh straneh zelo velike. Komunisti so izgubili na tem bojišču najmanj 3000 borcev. Nacionalistični aeroplani so vrgli mnogo vžigalnih bomb v gozdove med Toriho in Trihueco, ki so zagoreli in razsvetljujejo vso okolico daleč na okrog. Časopisje tudi poroča, da so stale pri zadnji polomiji severno od Gvadalahare nasproti komunistom v glavnem čete italijanskih prostovoljcev.

Rekrutit — 10. april
(Glej drobne novice)

ITALIJA

s Mussolini kaže italijansko moč. Gopod Mussolini se je pred kratkem prvič podal izven Italije v afriško kolonijo Libijo. Tamošnji guverner maršal Balbo je pozval Libijce, naj navdušeno kažejo zvestobo voditelju fašistične Italije. V luki Tobruku je Mussolini otvoril veliko novo cesto, ki je zgrajena ob libijski obali, nato je v Tripolisu otvoril razstavo, na povratku pa je bil nazvoč pri vojaških manevrih italijanske mornarice. Sodi se, da je italijanski vladni načelnik s tem svojim postopanjem hotel pokazati moč in strumnost fašistične Italije v Sredozemlju.

s To in ene. Načrt za namakanje Dalkalijske puščave na vzhodnem robu Abesinije je izdelal turinski inženjer Andrea Ferraris. Ozemlje te puščave leži okrog 100 m pod

gladino Rdečega morja in je treba predreti samo obalno gričevje, ki je široko 30 km. Ta kanal bi bil uporaben za plovbo, dovajal bi vodo v puščavo, padec vode pa bi izrabljali za ogromne električne naprave. — V reki Vipavi sta utonila 60 letna Ernesta roj. Zupan iz Trst in 44 letni Alojzij Kovič. — Zadnje pomilostitve ob priliki rojstva sina italijanskega prestolonaslednika, je bil deležen tudi Andrej Brezavšček, ki je bil obsojen leta 1932 s trinajstimi tovariši iz Kala pri Kanalu, na 20 let ječe. Domov se je vrnil že po štirih letih. Ko je bil obsojen, je imel komaj 20 let. Iz ječe se je vrnil popolnoma gluhi in slep na eno oko. Posledice ječe mu bodo ostale za vse življenje. — Te dni se je vrnilo v Gorico iz vzhodne Afrike, kjer so se borili skoraj celo leto, mnogo naših fantov. Na postaji so jim priredili svečan sprejem. Kakor pa poročajo, bodo nekatere teh, ki so se

vrnili, zamenjali novi. Izgleda torej, da bo 20-pet moralo precej nabornikov iz Goriške in naše dežele sploh, v Afriko. — Časopisje piše, da so italijanski inženjerji po dolgem iskanju kontno ugotovili, da se v Lombardiji zapadno od Turina nahaja velika žila premoga. Ta gre proti severu do Merana, nato pa skozi gorovje proti jugu do Trbiža in dalje proti Jugoslaviji. Ravno tako so inženjerji odkrili tudi drugo žilo premoga, ki gre od severne meje proti morju in od tam proti Reki in dalje proti Jugoslaviji. Italijanski listi pripisujejo tem odkritjem velik pomen.

KATOLIŠKA CERKEV

s Euharistični papež pokojni Pij X. je bil mož svetniškega življenja. Po njegovi smrti so se zato začela pripravljala dela za njegovo proglašenje blaženim. Med dotičnimi listinami je tudi izjava rajnega kardinala Merry del Vala. Nekega dne je namreč ta kardinal šel v spodnje prostore cerkve sv. Petra, da pomoli na grobu papeža Pija X. Tam je bila postavljena sveča, ki se ni b. prižgana. Kardinal jo hoče prižgati. Na kratk sliši iz groba papežev glas, ki ga posvari, naj sveče ne prižge; obenem zagleda pred seboj papeža samega. Pod vplivom tega čudovitega dogodka je kardinal dal svečo

BANKA BARUCH

11, Rue Auber, Paris (9^e)

Odpremija denar v Jugoslavijo
na hitreje in po najboljšem dnevnem kursu,
Vrši vse bančne posle najkvalitetneje

Poštni uradi v Belgiji, Franciji, Holandiji in Luksemburgu sprejemajo plačila na naše čekovne račune.
BRUXELLES, No 204-45 Bruelesse. PARIS: No 1117-94 Paris. BELGIË: No 1139-46 Soel, Brussel. LUXEMBOURG: No 1947 Luxembourg.
Na zahtevo pošljemo brezplačno naše ček. naknadno

vrgli, se je med našo mladino v domovini razpaslo. Se svetovni sloves Marijinega naroda naj nam ti podivjanči vzamejo, pa nam bodo ostale samo še kranjske klobase, po katerih nas bo svet poznal.

Spajanje aluminija. — Švedski izumitelj Harry Johansson je iznašel nov način spajanja aluminija in tudi nerjavečega jekla s prostim spajalnikom pri nizki temperaturi. Za to uporablja pasto, ki jo je imenoval »Redifal 2«, ki se je pri poskusih v fizikalnem zavodu stockholmskega vseučilišča izborno obnesla. Spajanje s to pastovico je lahko in spojeno mesto gladko, čisto in zelo trdno. Johansson je že prej izumil snov »Redifal 1«, ki je z navadno spajalno svetilko uporabna za industrijsko spajanje aluminija pri nizki temperaturi.

Tekma golobov-pismo. Na Angleškem se odomačuje nov sport: tekma golobov-pismo. Obstaja več društev, ki se bavijo s takimi tekmami. Društva štejejo nad 50.000 članov-golobarjev. K temu sportu vlečejo predvsem stave na najboljše pišče. Stave so razmerno

pričela njegova duševna izobrazba; zakaj njegov oče je bil moder mož, ki mu je vcepljal v dušo nauke kreposti in razen tega je imel za učitelja slavnega učenjaka, ki ga je poučeval v vsem, kar mora mlad človek vedeti. Almazor je bil komaj deset let star, ko so prišli Franki čez morje v deželo in se vojskovali z njegovim ljudstvom.

Dečkov oče pa ni mogel biti Frankom prav pogodu; kajti nekega dne, vprav ko je hotel iti k jutranji molitvi, so prišli in zahtevali najprej njegovo ženo kot poroštvo njegove zvestobe proti ljudstvu Frankov, in ko je ni hotel dati, so odveli njegovega sina s silo v taborišče.

Ko je mladi suženj tako pripovedoval, si je šejk zakril obraz in po dvoranji se je začelo nejevoljno mrmranje. »Le kako,« so vzklikali šejkovi prijatelji, »le kako more mladi mož tam tako nespametno ravnati in s takimi zgodbami Ali Banujeve rane odprati, namesto da bi jih hlačil, le kako mu more obnavljati bolečino, namesto da bi ga razvedril?« Nadzornik suženjev sam je bil ves srdit zaradi mladeničeve nesramnosti in mu je zapovedal, naj molči. Mladi suženj pa je bil zelo presenečen spričo vsega tega in je vprašal šejka, ali je morda v njegovi povesti kaj takega, kar bi bilo zbudilo njegovo nejevoljo. Šejk se je pri teh besedah dvignil in dejal: »Mirujte vendar, prijatelji; kako naj namreč ve ta mladenič kaj o moji žalostni usodi, ko je komaj tri dni pod to streho! Ai ni morda pri grozovitostih, ki so jih ti Franki počeli, mogoča podobna usoda, kakor je moja, ali ni mogoče, da bi bil morda oni Almazor sam — vendar le pripoveduj dalje, moj mladi prijatelj!« Mladi suženj se prikloni in nadaljuje:

Mladega Amanzorja so torej odpeljali v frankovsko taborišče. Tam se mu je godilo vobče dobro, zakaj eden izmed poveljnikov ga je vzel v svoj šotor; veselili so ga dečkovi odgovori, ki mu jih je moral tolmach prevajati, in skrbel je zanj, da je imel dovolj jedi in obleke. Toda hrepenenje po očetu in materi je delalo vendar dečka skrajno nesrečnega. Po cele dneve je jokal, a njegove solze niso ganile teh mož. Pospraviti so šotore in Almazor je menil, da se bo zdaj smel zopet vrniti, toda to se ni zgodilo; vojska je korakala sem ter tja, se bojevala z nameluki, in mladega Almazorja so vlačili vodno s seboj. Kadar je potem prosil stotnike in poveljnike, naj bi ga pustili vendar zopet domov, so ga zavrnil in dejali, da mora biti porok za očetovo zvestobo. Tako je prebil mnogo dni na vojnih pohodih.

Kar nastane med vojsko gibanja, ki ni ostalo dečku prikrito; govorilo se je o pospravljanju, o umikanju, o vkrcanju, in Almazor ni vedel, kaj bi počel od veselja, kajti zdaj, ko se Franki povrnejo v svojo deželo, zdaj mu bodo vendar morali dati svobodo. Šli so s konji in vozovi nazaj proti obali in sledujoč so bili tako daleč, da so se videle ladje, ki so bile v pristanišču usidrane. Pričelo se je vkrcavanje vojakov, toda znočilo se je, ko je bil le majhen del njih na ladjah. Četudi bi bil Almazor rad bedel, saj je upal, da ga bodo zdaj zdej oprostili, je vendar naposed trdo zaspal; bil je mnenja, da so mu Franki kaj nemešali med vodo, da so ga uspavali, zakaj ko se je zbudil, je sijal svetel dan v majhno sobico, v kateri ni bil takrat, ko je zaspal. Poskoči je z ležišča, ko pa se je dotaknil tal, se je zvrnil; kajti tla pod njim so se majala in zdelo se je, da se vse premika in pleša

komično prelaskati. Našli so v stenju sveče neko eksplozivno snov, ki bi mogla raznesti ne samo spodnji del prelepe cerkve sv. Petra, marveč tudi druge dele hudo poškodovati. Kardinal Merry del Val je svojo izjavo, ki jo je dal zabeležiti, potrdil s prisego.

AVSTRIJA

» Veličasten občni zbor Prosvetne zveze v Celovcu. 18. marca se je zbralo v dvorani Mohorskega doma v Celovcu 140 delegatov in delegatkinj, ki so zastopali nad 40 delovnih prosvetnih društev na Koroškem. Ze pogled na zavredne agilne delavce je bil imponzanten. Zastopali so nad 3000 članov, katere šteje Prosvetna zveza. Poleg tega je združenih pri Zvezi 26 moških zborov, 11 tamburaških klubov. Občni zbor so otvorili kotirski pevci, ki so zapeli pesem »Domovina mili kraj«. Pri pozdravnem nagovoru, ki ga je imel g. Poljanec, predsednik Zveze, je bil z navdušenjem sprejet pozdrav dunajskih Čehov. Obširne pregled dela za nazaj in naprej je podal g. prof. Tišler, dočim je tajnik Zwitter govoril o kulturnih nalogah Prosvetne zveze. Navzoč je bil tudi zastopnik deželnega sveta dr. Hurbles, kateremu v roke so izročili svoje kulturne zahteve. Njemu na čast je imenovan pevski zbor zapel pesem »Zadoni nam zadoni«. Občni zbor je izvolil za častnega člana mosgr. Podgorca, ki praznuje 70 letnico. Zanimive so bile njegove besede, ki so bodrilno vplivale na navzoče delegate. Kakor se spomladi narava vzbuja k novemu življenju, tako sliko je nudil občni zbor Prosvetne zveze v Celovcu v želji in korajži po kulturni samobitnosti slovenskega življa na Koroškem.

» Razne. V Brdu pri Šmohorju so imeli od prve do druge nedelje v postu duhovne vaje, ki sta jih vodila misijonarja Jezusove Družbe o. Viktor Kopatin in o. Anton Zupančič. — V št. Janžu v Rožu je umrla 55-

v krogu okoli njega. Pobral se je zopet s tal in se držal čvrsto sten, da bi prišel iz sobice, v kateri se je nahajal.

Čudno šumenje in sičanje je bilo okoli njega; ni vedel, ali sanja ali bdi, kajti nikoli še ni kaj podobnega videl ali slišal. Nazadnje je dospel do majhnih stopnic, s težavo je šel po njih navzgor in kakšen strah ga je obšel! Okrog in okrog ni bilo drugega kakor morje in nebo, nahajal se je na ladji. Prišel je milo jokati. Hotel je, da ga spravijo nazaj, hotel se je vreči v morje in plavati tja proti svoji domovini, toda Franci so ga trdno držali in eden izmed poveljnikov ga je vzel k sebi, mu obljubil, da se vrne kmalu zopet v svojo domovino, če bo poslušen, in mu razložil, da ni bilo več mogoče, spraviti ga z obale domov; če bi ga pa bili taru pustili, bi bil moral žalostno poginuti.

A Franci niso držali besede, kajti ladja je jadrala mnogo dni naprej, ko pa je nazadnje pristala, so bili ne na obali Egipta, ampak v Frankistanu. Almanzor se je bil med dolgo vožnjo in že v taboru naučil nekoliko francoškega jezika, da ga je umel in govoril, kar mu je v tej deželi, kjer ni nikdo znal njegovega jezika, zelo koristilo. Mnogo dni so ga vodili skozi deželo v notranjost, in povsod je vrel ljudstvo skupaj, da bi ga videli, zakaj njegovi spremljevalci so pripovedovali, da je sin egiptovskega kralja kralja, ki ga pošilja v Frankistan, da bi se izobrazil.

Tako pa so govorili ti vojaki le zato, da bi ljudstvo verjelo, da so Egiptopremagali in da živi zdaj v popolnem miru s to deželo. Potem ko je trajalo potovanje skozi deželo več dni, so prišli v veliko mesto, ki je bilo cilj njihovega potovanja. Tam so ga izročili nekemu zdravniku, ki ga je sprejel v svojo hišo in poučeval v vseh šegah in navadah.

Rekrutir — 10. april

(Glej drobne novice!)

letna Bavantova mati Uršula Hornbek. — V Pečnici so pokopali Antona Romavha pd. Miškovnika. — V dunajski državni operi je nastopil pred tedni slovenski operni pevec Anton Drmota. Pel je v operi »Traviata«. O njegovem nastopu so listi zapisali, da si je mahoma osvojil srce glasbenega Dunaja in odprl pot do najvišjih možnosti uspehov. Ob koncu ploskanja ni bilo konca, navdušeni poslušalci so čakali pevca še pri stranskem vходу in ga navdušeno pozdravljali, ko je zapustil gledališče. Operni ravnatelj pa je mlademu slovenskemu tenoristu ponudil nastavitve za prihodnjo gledališko dobo.

FRANCIJA

» Oborožitveni načrt Blumove vlade. Marksistična Blumova francoska vlada je v obrambne svrhe države razpisala veliko notranje posojilo, ki je uspelo. Vlada je te dni objavila tudi oborožitveni načrt. Vojna mornarica se bo povečala za 200.000 na 850.000 ton, da bo tako močna kakor sta italijanska in nemška mornarica skupno. Izdatki za mornarico so določeni na 12 milijard frankov in se bodo uporabili v treh letih. Letalstvo bo Francija tako povečala, da bo imela za Rusijo najmočnejše letalstvo na svetu. Pa tudi oborožitev pehote se bo izpopolnila.

AMERIKA

» Drobik. 1000 delavcev so zaprli zaradi stavke v Chryslerjevih tovarnah v Detroitu, ker so zasedli tovarniške prostore in jih niso hoteli zapustiti. V teh tovarnah je v štrajku še 90.000 delavcev. — Do golega so se slekle delavke v neki njujorški tovarni, kjer stav-

kajo, ko je policija hotela tovarno izprazniti. Policisti so morali pobesnele ženske prisiliti najprej, da so se oblekle, nato so jih prepeljali v zapore. — V Pueblo Colo so pokopali 28 letno Pavlino Šuštar. — V Joungestownu O. je zaspala v Gospodu 44 letna Marija Volk roj. Zlogar iz Radovice pri Metliki.

DROBNE NOVICE

Petniški vlak se je zaletel v tovarnega blizu pariškega letališča Bourget. Mnogo mrtvih in ranjenih.

Izven zakona so postavljeni komunisti s zadnjim sklepom šlenske vlade v Ameriki. 500 hiš je odnesla poveljenj v južnoruskem mestu Krivirog.

600 švedskih prezvovalcev je še padlo na španskih bojiščih.

Ogromne zaloge petroleja so našli angleški inženjerji na otoku Trinidadu na severni obali Južne Amerike.

Preiskovalne komisije zahteva neugi za pokolj ob napadu na podkralja Grazianija v Abesiniji.

Stalne letalske zveze uvedejo v kratkem med Japonsko in Francijo.

Na sv. Jožefa dan je papež prvič maševal, odkar je okreval.

Truple angleškega velepolitika Chamberlaina bodo po njegovi želji sezgali.

Bivši avstrijski cesarici Citi se je prvrnil avto in si je zlomila ključnico.

Bomba je eksplodirala in napravila veliko škodo v bližini stolnice francoskega mesta Montpellier.

Hud potres je bil v amerškem San Francisco. Mnogo hiš poškodovanih.

9000 nemških Judov se je izselilo lani v Palestino; vsega doslej iz Nemčije 34.000.

Za tri in pol milijona španskega zlata so ukradli na francoski postaji Marseilleu.

Pred vsem je moral obleči frankovska oblačila, ki so bila zelo ozka in skopo odmerjena in zdaleka ne tako lepa kot njegova egiptovska. Potem se ni smel več prikloniti s prekrizanimi rokami, ampak kadar je hotel komu izkazati svoje spoštovanje, je moral z eno roko z glave potegniti velikansko kučmo iz črne klobučevine, kakor so jo nosili vsi možje in so jo tudi njemu posadili na glavo, drugo roko pa je moral ob strani stegniti in z desno nogo po tleh podrgniti. Tudi ni smel več s prekrizanimi nogami sedeti, kakor je prijetna navada na Jutrovem, ampak sedati je moral na stole z visokimi nogami, da so mu noge visele do tal. Tudi jed mu je prizadevala ne majhne težave, zakaj vse, kar je hotel nesti v usta, je moral prej nataktniti na železne vilice.

Doktor pa je bil strog, hud mož, ki je dečka mučil; zakaj že se je kdaj spozabil in proti kakemu obisku rekel: »Saleem aleikum!«, ga je udaril s palico; kajti reči bi moral: »Votre serviteur.« Tudi ni smel več v svojem jeziku misliti in govoriti ali pisati, kvečjemu je smel v njem sanjati; in morda bi bil svoj jezik popolnoma pozabil, če bi ne bil živel v tistem mestu mož, ki mu je mnogo koristil.

Bil je to star, a zelo učen mož, ki je znal mnogo vzhodnih jezikov, arabek, perzijsko, koptsko, celo kitajsko, od vsakega nekaj; veljal je v tisti deželi za čudo učenosti in dajali so mu mnogo denarja, da je učil druge ljudi teh jezikov. Ta mož torej je velel mlademu Almanzorju, naj pride vsak teden nekolikokrat k njemu, pogostil ga je z redkimi sadeži in podobnimi stvarmi in mladeniču se je zdelo potem, kakor bi bil doma, kajti stari gospod je bil čudak.

izredno visoke, zato pa so tudi dobri izredno dragi. Za mnogovite globe plačujejo do 60.000 Din, kar je sve ogromna vsota. Največji dogodek golobarje so bile zadnje olimpijske igre, katerih se je udeležilo nič manj ko 500.000 golobov iz vseh mogočih evropskih držav. Izpustili so jih na en dan vse iz posebnih, v Berlinu prirejenih golobnjakov. Razdaljo Berlin—Celovec so dobri golobi preleteli v desetih urah, kar je lepa številka, kaj ne?

Radoveden tat. Tat: »Gospod sodnik, prosim, da razpravo preložite, ker je moj odvetnik zbolel.« Sodnik: »To ne gre. Vas so zalotili pri tatvarni in res ne vem, kako bi vas mogel braniti odvetnik.« Tat: »Tudi jaz ne vem, kaj si je izmislil v moj zagovor!«

Razvajen otrok. Jeli otrok že dobil ošpice? vprašana je bila pestunja nekega milijonarja. »Za božjo voljo, ne govorite tako glasno,« je bil odgovor, »kako otrok to sliši, bo proč s njim! To otroče hoče imeti vse, česar hi ne sme imeti, in vpije tako dolgo, dokler ne dobile«

IZ ŽIVLJENJA KMEČKIH ZVEZ

Organizacija Kmečke zveze se izpopolnjuje

Zivabno je postalo na kmetih. Do zadnjega časa naš kmet ni kazal veselja do organizacij, ampak je svoj prosti čas uporabljal za počitek — ali pa za modrovanje in tanzanje o budih časih, v katerih živi. Danes pa je tudi njegovo življenje, ki je vezano z domom na polju, gozdu in vinogradu dobilo precej drugačen tir. Zganil se je iz mirvila in prielubni klicu svojih voditeljev, ki pravijo, da samo delo kmetu ne pomaga do uspeha, da je treba tudi še marsikaj drugega, da zlasti potrebuje kmet svojo stanovsko organizacijo, katero poznajo drugi stanovi že dolgo. Ni mu bilo takoj jasno, kaj naj bi taka organizacija koristila, zanimali pa se je vendarle začel zanj in povpraševal po njenem namenu in programu. In ko je za vse to zvedel, mu je bilo prav. Da, brez take organizacije kmetje ne morejo biti. Če smo najštevilnejši stan v državi, moramo tudi nekaj pomniti in uveljaviti se nas mora. Vse to pa se more doseči samo tedaj, če so vsi kmetje zavedni in če sta jim misel o stanovski skupnosti ter ljubezen do stanu poznani lastnosti. To je treba kmetu najprvo podeliti na srce, o tem ga je treba najprvo poučiti in spozoriti.

Tako je sedaj razplošeno kmečkemu ljudstvu, niti pa ne mine nedejla ali praznik, da se ne bi vrtili po deželi v okviru krajevnih kmečkih zvez tedaj, sestanki ali pa ustanovni občni zbori. Udeležba na vseh teh prireditvah jamo kaže, da se je naš kmet z resnostjo oprjel Kmečke zveze, da je v njej dobil pravo svoje stanovske zastopstvo, ki se bo vsak čas potrudilo, da pomaga kmetu iz njegovega težkega položaja. Občni zbor delegatov je pokazal, kako močno je Kmečka zveza že razvita, koliko nižjih edinic že vrši po deželi uspešno delo za izboljšanje razmer. Oči kraji, ki so nekoliko zastarali z ustanavljanjem, se sedaj trudijo, da naknadno žim prej to zakasnitev in da postanejo aktivni člen v verigi stanovske organizacije.

Na praznik sv. Jožefa je bil ustanovni občni zbor krajevne Kmečke zveze v Prizankovcu pri Litiji. Raztresenost občine in težke prilike niso dovoljevale, da bi se osnovala že prej, zato pa so v petek dokazali z veliko udeležbo, da si to organizacijo želijo že zdavnaj. Pomen in pravila Kmečke zveze je razložil zastopnik glavnega odbora, poleg njega pa je govoril o potrebi stanovske organizacije tudi načelnik okrajnega odbora gosp. Štrman iz Smarjnega pri Litiji.

Istega dne so zborovali tudi zastopniki vseh krajevnih kmečkih zvez v gornjegrajskem srezu v Mozirju. Ustanovili so okrajni odbor, da bo delo popolnejše in vez med organizacijami tesnejša. Na tem sestanku smo slišali mnogo predlogov in misli, osnovna pa je bila, da je treba kmečkemu ljudstvu zopet vcepiti ljubezen do njegovega stanu, vzbuditi mu stanovsko zavest in ponos.

V nedejlo je pa bil ustanovni občni zbor krajevne kmečke zveze v Žušenberku. Poleg teh občnih zborov so se vršili pod okriljem krajevnih edinic tedaj v St. Juriju pri Grosupljem, v Mekinjah in Rovtjah, redni občni zbor pa v Braslovcah pri Celju.

Naj bo to delo v spodbudo onim, ki do sedaj še niso mislali narediti, da bi se tudi pri njih ustanovila Kmečka zveza. Pobitijo naj z ustanovitvijo, da jih ne bo zajelo delo na polju, ki se je že skoro povsed pričelo.

DROBTINE

»Odlično naravno zdraviljenje je »Planinčak« zdravilni čaj, ker je pripravljen večinoma iz najboljših planinskih zdravilnih zelišč. Dolgoletna izkušnja nam potrjuje, da je »Planinčak« zdravilni čaj, ki ima v sebi preizkušene in dobre zdravilne sestavine, regulator za čiščenje. 6—12 tedensko zdraviljenje s »Planinčak« zdravilnim čajem deluje izredno in sicer brez strupov pri vseh sledečih boleznih: pri slabi prebavi želodca in zaprtju telesa, slabem delovanju črevesja in napetosti telesa, omotici in slabosti, obolenju hemoroidov in boleznih jeter. »Planinčak« zdravilni čaj pospešuje apetit. Zdraviljenje v lekarnah samo pravi »Planinčak« čaj, ki se ne prodaja odprt, temveč samo v originalnih plombiranih paketih po 20 Din. Jeleničnih paketih po 12 Din, s proizvajalčevim napisom: Lekarna Mr. Bahovec, Ljubljana. (Reg. št. br. 3408 33.)

Elektrika iz zemeljskih globin. Anglež, Parson izumitelj parne turbine, očetuje misli, ki se nam vidi danes sicer še tehnična, a bo morda jutri premienica človeštvu in njegovemu razvoju v prid. Znano nam je, da postaja toplota tuj večja, čim globlje prodiramo v globino zemlje. Vsakih 33 m globlje »poueni« 1 stop. Celzija več. Že v globlini 3 do 6 km mora biti ta notranja zemeljska toplota tako velika, da se vsa voda spremeni v paro, v desetkratni globini bi se statile že skoraj vse kovine, z še globlje spodaj se morajo vdati že najtudi graniti. Kaj nam je v dobi, ko napovedujejo že konec zemeljskih premogovnih zakladov, bližje nego misel, da bi izkoriščali te ogromne toplotne zaloge, ki so zaprte v notranjosti naše premienice? Naši najgloblji rovi segajo danes sicer komaj v globino 3 km, toda skoraj ni dvomiti, da bomo zglobili nekdo s svojimi tehničnimi pripomočki vsaj do okrajne globlje. In tu bi po Parsonovi zamisli lahko namestili stroje, ki bi lovili vodno paro in jo dovajali turbinaam, ki bi njeno silo spet spreminjale v električni tok. Vir-te sile je praktično izčrpan in tako ogromen, da mu med sedanjimi, praktično izkoriščanimi viri moči ni para. Ne samo so poročila iz Japonske, da je pričela 250 km od Tokija obratovati velika elektrarna, ki izkorišča zemeljsko toploto. Seveda ni v ta namen v globino 5, 6 km, kar ji tudi ni bilo potrebno, kajti zemeljska toplota prihaja tu skoraj sama na površje zemlje. Elektrarna se dviga na obsežnem vulkanskem ozemlju kjer je bilo treba izvrtati samo po 100 m globoke rove, da je po njih

siknila vroča para v zrak. To paro so zajeli v kotle pod praznim pritiskom, jo napeljali na turbine, ki ženejo močnega generatorja. V generatorjih se proizvaja električni tok, a če po vaseh okrog tega ozemlja v prijaznih sobah zvečer zagorijo električne žarnice, tedaj sveti v teh žarnicah prav za prav zemeljska toplota.

Nova elektrarna ki je ena največjih na japonskem, pa nikakor ni prva te vrste. Že pred četrstoletleja je pričelo v Italiji, na vulkanskih tleh pri kraju Larderello obratovati slično podjetje. Že v časih pred svetovno vojno so tu izvrtali po 80 m globoke rove, da bi napeljali podzemeljsko paro na turbine. Elektrarna pa je pričela obratovati šele med vojno in je bila z več nego 16.000 kilovati zmogljivosti za dolgo časa največje podjetje te vrste na svetu. Danes zahtevamo že dosti več in pred nekoliko leti je začela nastajati podobna centrala, samo neprimerna večja, na japonskih tleh. Delo je sedaj končano in ljudje že uživajo njegov plod.

Rekrutit — 10. april

(Glej drobne novice!)

Kovine v človeškem telesu. Odlični francoski kemik dr. Bertrand je dolgo let preiskoval, kolikšna množina raznih kovin so v našem telesu in kakšen pomen imajo za naše življenje. Ugotovil je mnogo zanimivih stvari. V prvih mesecih življenja količina cinka v detetovem telesu n. pr. stalno nazaduje in dete se avtomatično odvadi mleka, čim je ta količina padla na določeno mero. A čim se prične dete hraniti z običajno hrano, se množina cinka spet pomnoži in pospešuje zdravju potrebno stalno rasti. Sreča vsebuje nekaj bakra, aluminija in srebra. Prebavila stalno oddajajo znatne množine aluminija, dobivamo ga tudi v oblikih, pljučih in stranikih obistih. V možganih je posebno dosti kositra. V pljučih je skoraj ves titan, kar ga je v telesu. Silnava vsebuje nikel in kobalt, železo je razširjeno po vsem telesu. Po železu vsebuje telo največ bakra in srebra.

Tiskomer sveta. Odkar radio-postaje in listi oddajajo vremenska poročila, vedno spet čujemo ime Azorških tokov, ki se nahajajo zahodno od Spanije v Atlantik oceanu. So sredi morakih tokov, katerih vpliv na evropsko in ameriško vreme je znano dejstvo. Na štirih teh otokov, ki so portugalska last, se nahajajo moderne vremenske opazovalnice, ki dajejo svoja poročila na vse strani sveta. Poročila sprejemajo ladje in letala, športniki in izletniki in se po njih ravnavajo. Neurje ali lepo

vreme, ki se nahaja nad otokom, se navadno pojavja dan ali dva pozneje v Evropi in Ameriki. Tako so Azori neke vrste oddajniki dobrega ali slabega vremena svetu na vzhodu in zahodu.

Koliko je socialistov? Menda jih ni ravno veliko, da bi uteguelo naši slovenski socialisti biti ljudi, ko zapisa, da jih ni veliko. V svoj zapisano pa najdem, da se socialisti v javnosti tudi v Ameriki precej postavljajo, pa jih primeroma ni veliko. Pred petimi leti so imeli kakih 500 celic (organizacij) in do 10 tisoč članov, zdaj imajo nad tisoč celic in 20 tisoč članov. Gre, seve, za take člane, ki plačujejo tudi svoje prispevke, in le o teh govori ta statistika. ... pa se vzame označa socialisti v širšem in taktom pomenu, kakšen je pri Slovencih v Ameriki v navadi, potem uteguelo že slovenski »socialisti« v Ameriki prekositi zgorajšnje število. Tudi resnično organiziranih socialistov je nad 10 odstotkov samo le v Njujorku in ti so obenem tudi v American Federation of Labor. Njujork je pa obenem tudi največje judovsko mesto. Pri ameriških Slovencih je še vedno tisti — socialisti, ki zabavija čez cerkev in »starje«, da si protestirajo zoper tako označo naši »razredno zavedni« socialisti. Ni toliko morda kak program, ki dela socialiste, svetovno naziranje pride v poštev in tu narašča število.

Nekaj o kihanju. Kihanje je brez dvoma tako staro kot človeštvo samo. Jezuiti Strada je mnenja, da so ona bajeslovna bitja, ki jih je napravil grški polbog Promotej in jim vili življenje z ukradenim ognjem, pokazala prve znake življenja s kihanjem. — Judovski učeniki vedo povedati, da je tudi že Adam kihal. Mnogi pisci omenjajo, da je nastala navada rešiti kihanjem »Bog pomagaj! ali pa »Salve« (zdravo) za časa strašne kuge, ki je razsajala v dobi papeža Gregorija Vel. in katere prvi znaki so bili kihanje in zdehanje. Rimski pisec Plinij sporoča, da je že vedno žalostni cesar Tiberij zahteval, da mu ob kihanju spošljivo nazdravijo. — Tudi stari Grki so voščili kihavcu z »Zveš te obvaruje!« ali s kratkim »Zviti!«. — V pradavnem perzijskem kraljestvu so prav tako poznali podobna voščila. Sploh je poganstvo pripisovalo kihanju poseben pomen. Na splošno so smatrali pogani, da je kihanje nekaj božanskega, nekaj, kar kima na božično dogodka. Tako pravi grški zgodovinar Plutarh: »Kakor utrip žile kaže zdravniku bolnikovo stanje, kakor pičje vrvanje ali nemir v oblikih krmarju napoveduje vibr. tako skuša duša s kihanjem opozarjati na bližnji doživljaj. Grki so smatrali kihanje za božji dar. Njihovi pesniki niso vedeli o lepi ženski povedati nič bolj leskavega, kot: »bogovi ljubezni so pri njenem rojstvu kihnilci. To naziranje so Grki prevzeli brez dvoma od starejših poganskih narodov in ga požahatili.

Poljska ima 33 milijonov prebivalcev. Varšavski centralni statistični urad je izdal pregled, ki navaja, da ima Poljska danes 33 milijonov prebivalcev. Lansko leto je prebivalstvo naraslo za 400.000 duš. Razveseljiv pojav je, da narašča število sklenjenih zakonov, kakor tudi število porodov.

Nanovo odkrito eskimsko plemo. Neka francoska znanstvena ekspedicija je nedavno na Grönlandiji v bližini Angmaslika na vzhodni obali otoka odkrila neko eskimsko plemo, ki še ni bilo dotlej prišlo v stik z nobenim drugim človeškim plemenom. Plemo šteje kakih 16.000 ljudi in živi brez kakršnegakoli napredka po svojih davnih segah in navadah. Raziskovalec Victor je to eskimsko plemo označil za najčistejše med severnim prebivalstvom, ker ni okuženo od nobene epidemske bolezni, ki zatirajo druge zemljane. Ker se pozna novotarji, je to plemo tudi rešeno vseh tistih nadlog kakor nezdravih posledic tobaka, kave, alkohola itd. Edini prehranjevalni teh skromnih, Eskimov je morski pes, ki jim daje njihove življenjske potrebščine, meso za uživanje, kožo za oblačenje, mast za razsvetljavo itd.

Bogoljub

najboljši in najlepše opremljeni nabožni mesečnik v naši državi. Ima vedno lepe slike v bakrotisku. Pišite, da ga Vam pošljejo na ogled. Naslov: »Bogoljub«, Ljubljana, Jugoslov. tiskarna.

Izbira ni težka,

kadar treba določiti časopis, v katerem naj oglašuje trgovec ali obrtnik. Vsakdo bo pri tem upošteval list, potom katerega bo prišel najsigurnejše v stik z najširšimi kupno-močnimi sloji prebivalstva. In to je naš dnevnik „SLOVENEK“, ki ga bere — posebno ob nedeljah — malo izjemami vsaka slovenska hiša. En poskus Vas o uspehu prepriča!

Za pomladansko sezijo je pravkar dospela velika izbira krasnih štofov za moške in ženske obleke. Vas najljubneje vabim, da me o priliki počastite s svojim cen. obiskom ali naročilom. Najsolidne še cene. — Priporočam se z velikim spoštovanjem
Anton Savnik, Skofja Loka

Prehlic. Kalan Franc, posestnik iz Suhe št. 36, obžalujem in pre-licujem kot neresnično, kar sem govoril v zmoti o Hartmanu Francu, posestniku iz Suhe, in Trilerju Janezu, posestniku iz Grenca, in se jima zahvaljujem, da sta odstopila od zasebne tožbe.

Volneno blago

za ženske obleke in kostume ravno kar došlo v vseh najmodernejših vrstah po zelo nizkih cenah pri

F. in I. GORIČAR, Sv. Petra c. 29

Tako na primer:

Volneno, sir. 70 cm v raznih barvah od Din 15—25—
finejše volneno 100 cm sir. v raznih
barvah od Din 30—50—
najtinejše volneno 130 cm sir. od Din 60—90—
karirasti modri blagovi perilni od Din 10 naprej
krpi in deleni v najnovejših vzorcih od Din 9 naprej
kambriki in dvojna tiskovina za pred-
pasnike od Din 6—10—

Krasna izbira vseh vrat svile, svilenih rut in serp,
kombineš, nogavic i. t. d.

Na vsakih Din 100— dobite lep robček zastavlj!

Odjemalci, cene naraščajo!

Vse se draži, pa zakaj? Na to odgovarja članek v tedniku »Borovac« med drugim tako-le: Glasom poročil s svetovnih borz se na celi črti dvigajo cene surovin, predvsem kož oziroma usnja in gume. Cene sirovini kožam se poskočile na dvojno dosedanje ceno, guma se je pa podražila za celih 135%. Na podlagi teh cen se računa, da se bo cena tovarniški obutvi dvignila za 25 do 30%. Tem novim cenam se pa še pridruži nova trošarina, ki je določena v enaki višini za navadno kakor drago obutev. Članek končuje: Uverjeni smo, da bo vse to podraženie znatno zmanjšalo nakup in zaradi tega tudi višino proizvodnje obutve, naravno pa povečalo nezaposlenost, toda mi smo brez moči. — Zanimivo je, da odpade pri nas par čevljev na vsako drugo osebo na leto, v nekaterih državah pa po 3—4 pare na enega prebivalca.

Znal kdaj bo umrl. »Moj pokojni stric je vedel in znal natančno uro kdaj bo umrl.« — »Kako je bilo to sploh mogoče?« — »Sodnik mu jo je povedal med obravnavo.«

Tkanine

za damske obleke
in kostime

GLADKE tkanine v raznih barvah	15	SVILENA tkanina, vzorčasta	45
NOVOMODNE tkanine za obleke	23	TKANINA za sport kostime	68
CREPPE DE CHINE vse barve	24	ENOBARVNA la volnena tkanina	98

Stermecki

CELJE 19

UJEN
Z--K--ZEM
Z--K--ZEM
Z--K--ZEM

Umestne pripombe g. senatorja Hribarja

V senatu se je pretekli teden oglasil k besedi tudi senator g. Hribar ter izjavil, da je po čl. 3 ustave z dne 3. septembra 1931 uradni jezik v naši državi srbo-hrvatski-slovenski. V nadaljnjih izjavanjih je govoril o zapostavljanju slovenskega jezika ter rekel, da se je slovenski narod že za časa neprijateljske avstrijske vladavine s svojo odločno borbo znal priboriti, da niso samo cesarski, ampak tudi cesarsko-kraljevi uradi občevali v njegovem jeziku. Toda v lastni državi, v kateri je polnopravni državotvorni činitelj, se zelo pogosto dogaja, da državni uradi občujejo z državljanji slovenske narodnosti v hrvaškem, v nekaterih primerih pa tudi v srbskem jeziku. Če je že prvo po ustavi nedovoljeno, tedaj se drugo lahko naziva netaktnost, ker se bo pojavil odpor. Senator naproša svoje tovariše, naj ga ne razumejo napačno, ker je njemu kot zavednemu Slovancu že od nekdaj bila sveta tudi cirilica, s katero se je bavil že pred šestdesetimi leti in jo je tudi razširjal. Splošno pa je vladala pri nas in še vlada latinica. Dopisovanje v kakem drugem jeziku, pa morda celo v neznanih črkah, od strani upravnih uradov samo vznemirja in spravlja v nezadovoljstvo naš dela naroda. Posebno neumesno je, če davčne uprave v Sloveniji ne občujejo z davčnimi obvezanci v slovensčini. Isto tako kritizira senator postopanje centralnih uradov, ki pošiljajo raznim uradom v Sloveniji tiskovine v cirilici. Mnogo bolj enostavno in zaradi hitrejšega uradovanja tudi bolj umestno bi bilo, če bi se tiskanje teh tiskovin prepuščilo banovinom. Predlaga, naj bi se na področju dravske banovine tiskale tiskovine v slovensčini. Omenja tudi, da se železniška uprava pri nas izogiba svojih dolžnosti, ki izvirajo iz čl. 3 ustave ne samo s tem, da so

že tudi pri ljubljanskem železniškem ravnateljstvu slovenske okrožnice v rednem poslovanju naravnost bele vrane, ampak tudi s tem, da se v železniških vagonih lahko berejo napisi v srbskem in hrvaškem jeziku ter v francoskem, italijanskem in nemškem, medtem ko se je na slovenske napise čisto pozabilo. Senator pravi, da ne trdi, da bi se to namenoma delalo in z znanjem kr. vlade poziva pa, naj se to popravi.

Na čuden način protestira ta-le Amerikanec, doma iz Oklahoma. Na ta način hoče zrušiti monopol pogrebne družbe, ki menda preveč računa za pogrebe. Legel je v rakev in hoče na ta način dobiti somišljenikov, ki bi se monopolu pogrebne družbe uprli.

Priloga se vam za ugodni nakup razne manufakture in perila, nogavic, kravat in drugo stara solidna trdka

FRANC CROBATH DRUŽBA Z O. Z., **KRANJ** „Pri Franceljnu“
 USTANOVLJENO 1885. VELETRGOVINA MANUFAKTURE, INDUSTRIJA PERILA IN SPLOSNE KONFEKCIJE

Skrajno solidne konkurenčne cene za trgovce na debelo in v detajlni trgovini.

DOBRO ČTIVO

k šmarnice: Marijina božja pota v Evropi. Četrta (zadnja) knjiga. Pisal Josip Lavtižar. Založil pisatelj. Ráteče—Planica na Gorenjskem. Dobe se tudi v Jugoslovanski knjigarni v Ljubljani. Cena vezanemu izvedu 35 din. S to knjigo je naš znani pisatelj-starosta dokončal prelepo delo, ki ga ponema še skoro vsak Slovenec. Sej so njegove knjige brali pri šmarčnihih pobožnostih v večini slovenskih cerkva. Kakor prejšnje tri, tako je tudi četrta knjiga zelo lepa in zanimiva. Pisatelj nam z njemu lastno preprostostjo in prepričevalnostjo opisuje demata in tuja Marijina božja pota in nam nevsiljivo podaja toliko zlatih naukov za življenje, da bo knjigo vsakdo rad vzel v roke in jo z zanimanjem prebral. Knjiga je namenjena za branje pri šmarčnihih pobožnostih v cerkvi, bo pa tudi tistim, ki v majniku v cerkev ne bodo mogli, dober pripomoček za privatno šmarčniho pobožnost. Toplo jo priporočamo!

Slovenski dom

JE NAŠ CENENI POPOLDNEVNIK, KI GA SVOJIM CITATELJEM TOPLJO PRIPOROČAMO. IZHAJA VSAK DELAVNIK OB 12 IN STANE MESEČNO SAMO 12 DINARJEV. ZA ONEGA, KI SI NE MORE NAROCITI »SLOVENC« JE »SLOVENSKE DOM« POPOLNO NADOMESTILO. PISITE NA DOPISNICI UPRAVI »SLOVENSKEGA DOMA« V LJUBLJANO, NAJ VAM POSLJE NEKAJ ŠTEVILK LISTA NA OGLED.

za spomladansko zdravčenje

DRAVILNI ČAJ PLANINKA

Reg. br. 2067/32.

Vaškanje laži
 Brivec: »Tako pridete na vrsto.«
 Zobozdravnik: »Zob vam izderem brez bo-
 Zet tašči: »Veseli me, da vas vidim.«
 Čevljar: »Vaši čevlji bodo še danes zvečer go-
 Prodajalec: »Jaz sam nosim takšno perilo.«
 Esperantist: »Esperanto se naučite v par ted-

IVAN ROZINA (preje „Orient“) trgovina barv in lakov, Ljubljana

Velika izbira kemičnih in oljnatih barv, šolskih, študijskih in umetniških barv. Firneži, laki, steklarski in mizarski klej, šelak, špirit denat., lužila „Arti“, tuši, pastele ter sploh vse slikarske in plekarne potrebštine. Velika zaloga vseh vrst vedno svežega mavca. Najnižje cene in najboljša postrežba.

Tелефон 39-25.

Prodajalna Tyrševa (Dunajska) cesta 14 poleg trgovine Schneider & Verovšek.

Mali oglasnik

Vsaka drobna vrstica ali nje prostor velja za enkrat Din 5. Naročniki »Domoljuba« plačajo samo polovico, ako kupujejo kmetijske potrebštine ali prodajajo svoje pridelke ali iščejo poslov oziroma obrtniki pomočnikov ali vajencev in narobe. Pridojbina za male oglase se plačuje naprej.

Rečetarji, pozor!

Prilogačam vam poleg raznega rečeterskega blaga še posebno prvovrstna žimnala sita, pasirje in vse druge vrste sit, ki so tudi nedosegljivo lepo in trpežno običita po najbolj znižani ceni pri tvrdki: Stefan Lovšin, zaloga sitarskih izdelkov v Sajevcu, Ribnica na Dol.

Krožna žaga ugodno na prodaj v zelo dobrem stanju. Anton Štebe, tesarstvo, Moste p. Komenda.

Z hlaoca pridna, rabim za h konjem. Za prevažanje lesa. — Franc Trobec, parna žaga, Kozarje.

Neleša Večja partija košes prvovrstnih znamk, novih in starih po smešno nizkih cenah na prodaj pri »Promet« v Ljubljani (nas rotli križanske cerkve). Tudi ob nedeljah dopoldan na ogled.

Jablus-jabolčnik Iverina, iz katere napravite izvrsten jabolčnik ali brskovec tudi brez naravnega sadjeva. S poštno stane za 50 l Din 35-50, 100 l pa 64—. Naroči se lahko poljubna količina. G. avno zastopstvo: Franc Renier, Početrtak

Prvovrstnega sena, par tisoč kilogramov prodam. Št. Vid 43 nad Ljubljano.

Ročna slamorezница rabljena, na prodaj. Istolam tu ši moško kolo. Bodeče 16 p. Bled l.

Dekle vajeno vseh kmečkih del, takoj sprejemem. Dravljje štev. 37.

Dehlo vajeno kmečkih del. sprejemem takoj. Dravljje 62.

Sarmena pristna nemška, dobiti v trgovini Pintar. Gos. o. svetska cesta 14 (Novi Svet).

Dehlo pošleco, vajeno dobro gospodinjstvih del in kubo, usložno in spretno, dobi takoj službo k večji družini v Ljubljani. — Plača od 250—300 Din. Ponudbe na upravo Domoljuba pod »Kuhari-cac, štev. 4558.

Šivalni stroj Singer, pogrezljiv, 1600 Din in krojaški. Obs. živata naprej in nazaj. Na prodaj v Ljubljani, Gradaška 8.

Starinske slike, kipe in druge predmete in slavnske knjige do leta 1850 kupi »pri Makedoncuc« Ljubljana. Kolodvorska 30.

Ova miz. skobelnika nova, prodam. Podreča štev. 6, Smle-taik.

Sladko seno, delajo slamo in repo prodam. Štepanja vas 50.

Najlepše obleke

dobre kvalitete boste nakupili za pomlad v največji izbiri pri Preskerju. Sv. Petra c. 14.

15 Din stane 10 sadik najboljnih namiznih trsnih vrst, kakor čabski biser, anzevinka muškati Hamburg in Afus Ah. Trsnica Erman Ivan, St. Janž, Dolenjako.

Dehlo pošleno na pridno za kmečka dela sprejemem takoj. — Franc Vidic — Bled l. Grad 66

Klapca, poštenega pri- slednega sprejemem takoj. Naslov v upravi Domoljuba pod št. 3919

Dehlo za kmetijstvo sprejemem. Rakovec, Notranje Gorice, Brezovica.

Kozolec dvojnik na štiri okna pro-tam. Kerimanc, Domžale.

Iščom dekle vajeno del. Franc Rože, Zaloška c. 13 p. Moste.

Klapca 16 do 18 let za vsa kmečka dela sprejemem Zgornja Šiška 7.

Dehlo za vsa kmečka dela sprejemem. Babnik-Rode, Tomačovo štev. 17.

Slike portrete, povečave in legitimacije najprejš in najcenejše pri fotograf Jug. Kranj.

Kovaškega pomočnika in vajenca sprejemem takoj. Ponudbe poslati na upravo lista št. 4544.

Semenski krompir zdrav, prvovrsten, prodam. — Okoren, Grosuplje št. 10

Hiša na prodaj Prodám iz proste roke hišo s sadnim vrtom, ki stoji poleg drž. ceste, sestojča iz sledečih prostorov: 4 sobe, klet, biev, drvarnica in voda poleg kuhinje. Vse v dobrem stanju, 2 minuti od želez. postaje. Plačilni pogoji ugodni. Več se izve pri lastniku. Ortoček št. 23.

Mizarskega vajenca sprejemem z oskrbo; prodnost kmečki. Ponudbe pod »Pridnost na upravo Domoljuba pod št. 4348.

Dehlo sprejemem za vsa kmečka dela. Dravljje 14

Služkinjo za hišo in poljska dela, vasno tudi molže, in deklico 14 do 17 let za otrokom sprejemem. Sitar, Šmihel-Novo mesto

Klapca sprejemem takoj. Pavlič Ferdo, Ljubljana - Vič

Posestvo li naglo prodam »Domoljube« mali ogias. če ne zgotovim denarjem, pa kupca ti s knjizico da.

V vsako hišo katoliški časopis!

HRANILNICA IN POSOJILNICA V KAMNIKU - ŠUTNA 22 - LASTNA HIŠA

registrovana zadruga z neomejeno zavozo

Sprejema hranilno vlogo in jih ebrestuje po dogovoru do 5% — Jamstvo prasega večkratni znesek vseh vlog.

KADET-BOX

+

Naša velika spomladanska akcija traja samo kratek čas!
= din 99.-

Izkoristite priliko!

Ta praktičen KADET-BOX fotoaparati ob enem s 3 ISOCHROM filmi, dobite pri vsakem foto-trgovcu.

PUBLICITAS

BRINJE, FIGE in SLIVE

dobite v najboljši kakovosti pri

Fran Pogačnik d. z. o. z. Ljubljana

Tyrševa (Dunajska) cesta 33 — Javna skladišča

Tine in Tone sta se pozno vračala domov, dobre volje, seveda. Na bregu Ljubljane pa je Tone tu zmanjkalo ravnotežja in štrbunknil je v vodo. »Pomagajte, pomagajte!« je vpil, »jaz ne znam plavati.« Tine pa je sedel na breg ter mu odvrnil: »Nikar tako ne vpilj, zdaj imaš najlepšo priliko, da se naučiš.«

»Postojak si,« je dejal gospodar svojemu vajencu, »toda sto dinarjev, ki sem jih zgubil, je bil bankovec, ne pa drobiž, kot si ga mi izročil.«

»Vem,« je dejal fant, »ampak zadnjič, ko sem vam ljudi vrnil izgubljeni bankovec za sto dinarjev, niste imeli drobiža, zato sem šel zdaj menjat.«

Dober med vse poceni ima
Lepe pirhe
Krasne sveče
Gorilno olje
Parketno pasto
Cepilni vosek

Oroslav Dolenc
 Ljubljana - Wolfova 10

Od 1. aprila povišanje cen!

Radi novega obdavčenja konfekcijsko izdelanih oblek se bodo podražile pri nas izdelane TIVAR obleke od 1. aprila dalje.

Do tega roka nam je še mogoče prodajati po nizkih cenah.

Vsled tega si pravočasno zasigurajte in nabavite čimpreje naše cenene in prvovrstno izdelane obleke.

TIVAR OBLEKE

»Domoljub« stane 36 Din za celo leto, za inozemstvo 60 Din. — Dopise in spise sprejema uredništvo »Domoljub«, naročnino, inštrate in reklamacije pa uprava »Domoljub«. — Oglasi se zaračunavajo po posebnem ceniku. — Telefona uredništva in uprave: 29-92, 29-93, 29-94, 29-95, 29-96. — Izdajatelj: Dr. Gregorij Pečjak. — Uredniki: Jože Košček. — Za Jugoslovansko tiskarno: Karel Čuč

Rekrutir! — 10. april
(Glej drobne novice!)

HERSAN-CAJ

Vam pomaga, da zadobite zopet zdravje s pomočjo zdravilnih lastnosti bilja.

Ne bodite sam sebi sovražnik!

Bolezni pri meni in bolečine ob mesečnem perilu (menstruaciji) ublaži HERSAN-CAJ.

Ali Vas ovira debelost?

Bi bili radi vitki? Teda: uporabljajte HERSAN-CAJ

Zaka, trpite bolečine revmatizma in protina, ako to ni potrebno. HERSAN-CAJ je sredstvo, ki vam more olajšati muke.

HERSAN-CAJ pomaga pri arteriosklerozi in hemoroidih (zlati žilji).

Ali res še ne veste, da je HERSAN-CAJ dobro sredstvo pri obolenju želodca, jeter in ledvic.

HERSAN-CAJ se dobiva v izvornih zavojih v vseh lekarnah.

Zahtevajte brezplačno brošuro in vzorec od:

»RADIO SAN«, Zagreb, Duklijanova ulica šte. 1

(Reg. št. 4934/3)

AL. PLANINŠEK, LJUBLJANA
 BRETHOVNOVA 14 I TELEFON 15-11

VNOVČI VLOGE
 VSEH DENARNIH ZAVODOV

nažkulantneje

tako j v gotovini in daje informacije brezplačno

Motorni kolesar je podrl Stibernika in ga precej poškodoval »Tu imate sto dinarjev za bolečine, in če mi poveste naslov, vam bom še poslal,« je tolažil motorist!

»Nič mi ne boste pošiljali,« se je zarežal Stibernik, »kar zdaj mi še dajte. Mar mislite, da se bom dal povoziti na obroke?«

Katoliški listi ste moji glasniki. Malo otrok nebeškega Očeta bi vedelo za moje želje, ako ne bi bilo tebe, katoliško časopisje. (Pij X.)